

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2017. március

TARTALOM

A Kari Tanács ülésének határozatai

Házi TDK Konferencia
(Nagy Dia, Császár András)

Kitüntetések, elismerések

„Az volt a célom, hogy a gazdálkodásunk
legyen stabil és hiteles”
(Interjú Jenei Zoltán kancellárral – Schweier Rita)

A PAB közgyűlése (Fodor István)

Vajda János a forradalomról,
versben és prózában
(Kiss Tamás összeállítása)

Amerikai gyermekbész professor Pécssett,
az „Angyalok városából” (Pintér András)

Tavaszodik! (Helschtáb Klára)

Akadémiai Ifjúsági Díjban részesült
Orsi Gergely

Gyermekurologia: új diszciplína hazánkban is?
(Pintér András)

A Visszatérés Alapítvány
jótékonyági rendezvénye

UEMS: Brüsszel és Magyarország
(Molnár F. Tamás)

Fül-orr-gégészeti szemiárium Salzburgban
(Nepp Nelli)

Továbbképzés gyakorló gyógyszerészek
számára (Molnár Béla)

International Cleft Congress (Vástyán Attila)

Miként használhatóak az egészségügyi
mobilalkalmazások a hamis gyógyszerek
felismerésére? (Vajda Péter, Fittler András)

Pécsi kutatás hozhat új szemléletmódot az
agyrázdást szenvedett betegek kezelésében

Thiel-eljárással fixált tetem
az Anatómiai Intézetben (Farkas József)

Urológia (1903-1914)
(Gracza Tünde)

Írók, költők betegségről, orvoslásról, halálról
(Barthó Loránd válogatása)

Intézeti hírek

Tudományos közlemények

Nobel-díjasok

Sajtószemle

Dr. Kovács Magdolna
Kurilla Béla
Somogyi János

A címlapon Sebők Béla és Barthó Loránd, a
hátsó borítón Rodler Miklós, középen Takács
Gábor, Sebők Béla és Barthó Loránd fotói

A Kari Tanács 2017. február 23-i ülésének határozatai

9/2017. (02.23.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Institute of Advanced Studies valamint a Neurobiológiai Kutatócsoport létrehozását az Élettani Intézetben.

10/2017. (02.23.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium, mint „core facility” integrálását az Orvosi Biológiai Intézetbe.

11/2017. (02.23.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, ÁOK Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását.

12/2017. (02.23.) számú határozat:

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a docensi pályázatot:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Szabó György PTE, KK, Ortopédiai Klinika	73	0	0

13/2017. (02.23.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a „Professor emeritus” pályázatot:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Seress László PTE, ÁOK, Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium	72	0	0

Házi TDK Konferencia

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos.
Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, Ludány Andrea.
Szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás.
Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.
Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031
Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295.
Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája

A Házi TDK Konferencia eredményei

Aneszteziológia és Intenzív Terápia, Radiológia, Ortopédia, Traumatológia

Zsűritagok: dr. Than Péter egyetemi tanár, dr. Faluhelyi Nándor egyetemi tanársegéd, dr. Kövesi Tamás egyetemi docens, dr. Molnár Tihamér egyetemi docens, dr. Vermes Csaba egyetemi docens.

I. helyezett

József Kristóf, Niklai Bálint (Ortopédiai Klinika): Az alsó végtag biomechanikai paramétereinek összefüggése a coronalis balansz mértékével serdülőkorú idiopátiás scoliosisban. Témavezetők: *dr. Tunyogi Csapó Miklós* egyetemi adjunktus, *dr. Schlégl Ádám* rezidens orvos.

II. helyezett

Roanovic Martin (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet): A leukocita antiszedimentációs ráta (LAR) szerepe intenzív terápiás ellátást igénylő égett betegekben. Témavezetők: *dr. Loibl Csaba* egyetemi tanársegéd, *dr. Csontos Csaba* egyetemi docens.

Környei Bálint Soma (Idegsebészeti Klinika): A traumás diffúz axonkárosodás közvetett radiológiai jelei és a fehérállomány tényleges állapota közti összefüggések vizsgálata modern MRI módszerekkel. Témavezetők: *dr. Tóth Arnold* rezidens orvos, *dr. Schwacz Attila* egyetemi docens.

Különdíj

Takács Barbara, Kovács Edina (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet): Perifériás idegblokád szerepe a posztoperatív fájdalom és stresszválasz csökkentésében traumás betegeknél. Témavezető: *dr. Almási Róbert* egyetemi adjunktus.

Bioinformatika, Orvosi Képpalkotás

Zsűritagok: dr. Garami András egyetemi docens, dr. Grama László egyetemi docens, dr. Maróti Péter rezidens orvos, dr. Nagy Tamás egyetemi adjunktus, dr. Tóth András rezidens orvos.

I. helyezett

Czétány Péter (Urológiai Klinika): Parciális nephrectomia gyakorló modell pelvitainerhez. Témavezetők: *dr. Sarlós Donát Péter* központi gyakornok, *dr. Pusztai Csaba* klinikai főorvos.

II. helyezett

Bogár Péter Zoltán (Orvosi Népegészségtani Intézet): MF CardioScreen - SCORE rendszer alapján kardiovaszkuláris rizikót kalkuláló mobil alkalmazás elkészítése, a begyűjtött adatok elemzése. Témavezetők: *dr. Kiss István* egyetemi tanár, *dr. Maróti Péter* rezidens orvos.

Különdíj

Bencze Gábor Tamás (Radiológiai Klinika): A CT vizsgálati protokollok optimalizálásának hatása a pácienseket ért sugárterhelésre. Témavezetők: *dr. Szukits Sándor* szakorvos, *dr. Kékkői László* rezidens orvos.

Élettan, Kórélettan

Zsűritagok: dr. Pintér Erika egyetemi tanár, dr. Balaskó Márta egyetemi docens, dr. László Kristóf egyetemi adjunktus, dr. Péczely László egyetemi adjunktus, dr. Tamás Andrea egyetemi docens.

I. helyezett

Kántás Boglárka (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet): Szomatostatin 4 receptor agonisták vizsgálata neuropátiás fájdalom, szorongás és depressziószerű viselkedés egérmodelljében. Témavezetők: *dr. Helyes Zsuzsanna* egyetemi tanár, *dr. Borbély Éva* egyetemi adjunktus, *dr. Hunyady Ágnes* PhD-hallgató.

II. helyezett

Komlódi Rita (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet): A Tranziens Receptor Potenciál 1 receptorok gyulladáscsökkentő hatása imiquimod által kiváltott pszoriázis-szerű egér modellben. Témavezető: *dr. Kemény Ágnes* egyetemi adjunktus.

Különdíj

Dusa Daniella Anna (Élettani Intézet): A ventralis pallidum D2 dopamin receptorok gátlásának összetett magatartási hatásai. Témavezetők: *dr. Péczely László Zoltán* egyetemi adjunktus, *dr. Ollmann Tamás* egyetemi tanársegéd, *dr. Lénárd László* egyetemi tanár.

Fogorvostudományok

Zsúritagok: *dr. Nagy Ákos* egyetemi docens, *dr. Olasz Lajos* egyetemi tanár, *dr. Szalma József* egyetemi adjunktus, *dr. Lempel Edina* egyetemi adjunktus, *dr. Somoskövi István* egyetemi tanársegéd.

I. helyezett

Meszarics Réka (Fogászati és Szájsebészeti Klinika): Metszőfogak direkt kompozit töméseinek retrospektív vizsgálata. Témavezető: *dr. Lempel Edina* egyetemi adjunktus.

II. helyezett

Pintér Zsófia (Fogászati és Szájsebészeti Klinika): Helyviszony-kiértékeléshez szükséges predikciós módszerek megbízhatóságának vizsgálata vegyes fogazatban. Témavezető: *dr. Frank Dorottya* egyetemi adjunktus.

III. helyezett

Cser Annamária (Fogászati és Szájsebészeti Klinika): A periodontális ligament sejtek O-Glikozilációs fehérje módosulásainak vizsgálata nyomóerő hatására. Témavezetők: *dr. Frank Dorottya* egyetemi adjunktus, *dr. Nagy Tamás* egyetemi adjunktus.

Gyógyszerésztudományok

Zsúritagok: *dr. Molnár Péter* egyetemi tanár, *dr. Huber Imre* egyetemi docens, *dr. Kálai Tamás* egyetemi tanár, *dr. Mayer Klára* egyetemi adjunktus, *dr. Poór Miklós* egyetemi adjunktus.

I. helyezett

Boda Gabriella (Gyógyszerhatástani Tanszék): Quercetin és metabolitjainak kölcsönhatása warfarinnal: leszorítás albuminról és CYP2C9 enzimre gyakorolt hatásuk. Témavezető: *dr. Poór Miklós* egyetemi tanársegéd.

II. helyezett

Szabó Anett (Gyógyszerészi Kémiai Intézet): Az ibuprofén oxidatív metabolitjainak és felszívódásának vizsgálata az epében és a vékonybél-perifuzátumban. Témavezetők: *dr. Perjési Pál* egyetemi tanár, *dr. Almási Attila* egyetemi adjunktus.

III. helyezett

Horváth Adrienn (Farmakognóziai Intézet): A teakészítés különböző paramétereinek hatása monoteák hatóanyagtartalmára. Témavezetők: *dr. Horváth Györgyi* egyetemi docens, *dr. Bencsik Tímea* egyetemi adjunktus.

Immunológia

Zsűritagok: dr. Berki Tímea egyetemi tanár, dr. Kinyó Ágnes egyetemi adjunktus, dr. Kovács Krisztina egyetemi docens, dr. Kószei Tamás egyetemi tanár, dr. Varga Csaba egyetemi docens.

I. helyezett

Fülöp Barbara (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet): *Stenotrophomonas maltophilia* törzsek molekuláris tipizálása. Témavezető: dr. Melegh Szilvia egyetemi tanársegéd.

II. helyezett

Hayden Zsófia (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Új módszerek az autoimmun encephalitisek laboratóriumi diagnosztikájában. Témavezető: dr. Berki Tímea egyetemi tanár.

II. helyezett

Oli Jacobsen (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Identification and structural analysis of mesenterium-associated lymphoid organoids in mice. Témavezető: dr. Balogh Péter egyetemi tanár.

Kardiológia

Zsűritagok: dr. Czopf László egyetemi docens, dr. Halmosi Róbert egyetemi docens, dr. Kenyeres Péter egyetemi adjunktus, dr. Komócsi András egyetemi docens, dr. Szokodi István egyetemi docens.

I. helyezett

Vértes Vivien (Szívgyógyászati Klinika): A galectin-3 szérumszintje korrelál a bal kamrai globális longitudinális strain értékekkel systemás sclerosisban. Témavezető: dr. Faludi Réka egyetemi adjunktus.

II. helyezett

Strenner Maya (Szívgyógyászati Klinika): A bal pitvari stiffness meghatározói systemás sclerosisban. Témavezetők: dr. Faludi Réka egyetemi adjunktus, dr. Porpáczy Adél rezidens orvos.

III. helyezett

Schönfeld Kristóf (Szívgyógyászati Klinika): Akut miokardiális infarktus mortalitás csökkentése sertés modellben magnézium-szulfát kezeléssel. Témavezetők: dr. Horváth Iván egyetemi docens, dr. Szokodi István egyetemi docens, dr. Ferdinándy Péter egyetemi tanár.

Különdíj

Tornycs Dániel (Szívgyógyászati Klinika): A transradiális és a transfemorális katéterezési technika összehasonlítása a halálozás és az alkalmazott transzfúzió szempontjából a Nemzeti Infarktus Regiszter segítségével. Témavezető: dr. Komócsi András egyetemi docens.

Kísérletes Sebészet

Zsűritagok: dr. Jancsó Gábor egyetemi docens, dr. Lénárd László egyetemi adjunktus, dr. Mintál Tibor klinikai orvos, dr. Nót László Gergely egyetemi adjunktus, dr. Szántó Zalán egyetemi adjunktus.

I. helyezett

Gedei Alexandra (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet): Anasztomózis minőség vizsgálata szoftveres végeelem analízis segítségével. Témavezetők: dr. Varga Péter egyetemi tanársegéd, dr. Gasz Balázs szakorvos.

II. helyezett

Németh Franciska, Trojtnár Zoltán (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet): Trimetazidin szerepe az iszkémia-reperfüziós károsodások csökkentésében, patkány bőrlebenyek esetén. Témavezetők: dr. Petrovics Laura PhD-hallgató, dr. Jancsó Gábor egyetemi docens.

Különdíj

Judey Aloyscius (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet): Reduction in reperfusion induced oxidative stress and evoked inflammatory response by controlled reperfusion in experimental aortic clamping animal model. Témavezető: *dr. Jancsó Gábor* egyetemi docens.

Konzervatív klinikai szekció

Zsúritagok: dr. Garai János egyetemi docens, dr. Erhardt Éva egyetemi docens, dr. Józsa Gergő egyetemi tanársegéd, dr. Lengyel Zsuzsanna egyetemi adjunktus, dr. Polgár Beáta egyetemi adjunktus.

I. helyezett

Hamarics Zsófia (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet): A humán parechovírusok klinikai jelentősége súlyos újszülött- és csecsemőkori fertőzésekben. Témavezetők: *dr. Reuter Gábor* egyetemi docens, *Boros Ákos* Baranya Megyei Kormányhivatal, Regionális Virologiai Laboratórium.

II. helyezett

Szakács Zsolt (Transzlációs Medicina Intézet): Vékonybél-nyálkahártya gyógyulás vizsgálata gluténmentes diétát tartó cöliákiás gyermekekben és felnőttekben: meta-analízis. Témavezetők: *dr. Balaskó Márta* egyetemi docens, *dr. Bajor Judit* klinikai főorvos.

III. helyezett

Fekete Ádám Antal (Onkoterápiás Intézet): Tüdő-adenocarcinoma sejtvonalon végzett sugárérzékenyítés PARP-inhibitorral. Témavezetők: *dr. Boronkai Árpád* egyetemi docens, *dr. Jávorszky Enikő* egyetemi adjunktus.

Molekuláris Sejtbiológia, Genetika, Biokémia

Zsúritagok: dr. Kiss István egyetemi tanár, dr. Berenténé dr. Bene Judit egyetemi docens, dr. Kerényi Mónika egyetemi docens, dr. Varjas Tímea egyetemi adjunktus, dr. Veres Balázs egyetemi docens.

I. helyezett

Pasitka Jonatán (Biofizikai Intézet): Fotoliáz mutánsok vizsgálata ultragyors lézeres spektroszkópiai módszerekkel. Témavezetők: *dr. Lukács András* egyetemi docens, *dr. Grama Laszló* egyetemi docens.

II. helyezett

Czétány Péter (Anatómiai Intézet): A hypophysis adenilát cikláz aktiváló polipeptid (PACAP) hatása humán bélepithelium sejtek túlélésére oxidatív stressz esetén. Témavezetők: *dr. Horváth Gabriella* egyetemi adjunktus, *dr. Opper Balázs* egyetemi adjunktus.

Különdíj

Buchholz Markus (Orvosi Biológiai Intézet): The role of TrkA and p75NTR receptors in the regulation of apoptosis induced by nitric oxide. Témavezető: *dr. Bátor Judit* egyetemi tanársegéd.

Patológia, Patomorfológia, Morfológia, Anatómia I.

Zsúritagok: dr. Tomóczky Tamás egyetemi docens, dr. Gaszner Balázs egyetemi docens, dr. Kiss Péter egyetemi adjunktus, dr. Rékási Zoltán egyetemi adjunktus, dr. Vida Livia orvosgyakornok.

I. helyezett

Ujvári Balázs (Anatómiai Intézet): A ventrális tegmentális area funkcionális és morfológiai vizsgálata a depresszió három találat elmélet egérmódeljében. Témavezető: *dr. Gaszner Balázs* egyetemi docens.

II. helyezett

Ábel József, Antal Veronika (Anatómiai Intézet): A PACAP hatásának vizsgálata diabéteszes neuropátiában: perifériás idegek funkcionális és ultrastrukturális elemzése. Témavezetők: *dr. Reglődi Dóra* egyetemi tanár, *dr. Pál Endre* egyetemi docens, *dr. Bánki Eszter Márta*.

Patológia, Patomorfológia, Morfológia, Anatómia II.

Zsúritagok: *dr. Reglődi Dóra* egyetemi tanár, *dr. Atlasz Tamás* egyetemi docens, *dr. Czéh Boldizsár* rezidens orvos, *dr. Kajtár Béla* egyetemi adjunktus, *dr. Kálmán Endre* klinikai főorvos.

I. helyezett

Nagy Ákos (Anatómiai Intézet): A melanokortin 4 receptor agonisták és antagonisták hatásainak vizsgálata a centrális projekciójú Edinger-Westphal mag működésére patkányban. Témavezetők: *dr. Gaszner Balázs* egyetemi docens, *Füredi Nóra* egyetemi tanársegéd.

II. helyezett

Ott Virág (Anatómiai Intézet): Halláskárosodás vizsgálata hipofízis adenilát-cikláz aktiváló polipeptid (PACAP) génkiütött egerekben. Témavezetők: *dr. Fülöp Balázs Dániel* egyetemi tanársegéd, *dr. Tamás Andrea* egyetemi docens.

Különdíj

Kun Dániel (Anatómiai Intézet): Terápia rezisztencia a depresszió három találat elméletének egérmodelljébe. Témavezetők: *dr. Gaszner Balázs* egyetemi docens, *dr. Gaszner Tamás* egyetemi tanársegéd.

Sebészet

Zsúritagok: *dr. Bellyei Árpád* egyetemi tanár, *dr. Máthé Tibor* klinikai főorvos, *dr. Papp Róber* egyetemi adjunktus, *dr. Papp András* egyetemi adjunktus, *dr. Takács Ildikó* egyetemi adjunktus.

I. helyezett

Zsoldos Gréta (Gyermekgyógyászati Klinika): Gyermekkori egyoldali szimptomatikus látgyéksérvnél szükséges-e a kétoldali feltárás? – hosszútávú retrospektív vizsgálat. Témavezetők: *dr. Józsa Gergő* egyetemi tanársegéd, *dr. Vástyán Attila* egyetemi docens.

II. helyezett

Bölcsföldi T. Barbara (Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika): Endoszkópos fülsebészet. Témavezető: *dr. Szanyi István* egyetemi adjunktus.

Különdíj

Dávidovics Kata (Gyermekgyógyászati Klinika): Csecsemőkorban végzett laparoscopos pyloromyotomiával szerzett tapasztalataink. Témavezető: *dr. Vajda Péter* egyetemi docens.

CSAKOSZ-Díj (Családorvos Kutatók Országos Szervezete)

Vajda Péter (Gyógyszerészeti Intézet és Klinikai Központi Gyógyszertár): Miként alkalmazhatóak az egészségügyi mobilalkalmazások a hamis gyógyszerek felismerésére? Témavezetők: *dr. Botz Lajos* egyetemi tanár, *dr. Fittler András* egyetemi adjunktus.

Németh Árpád Díj – A legmagasabb pontszámot kapott előadás az összpontozás alapján

Gedei Alexandra (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet): Anasztomózis minőség vizsgálata szoftveres végeelem analízis segítségével. Témavezetők: *dr. Varga Péter* egyetemi tanársegéd, *dr. Gasz Balázs* szakorvos.

A Legeredményesebb TDK-előadás – A Gyógyszerésztudományi Kar különdíja a legmagasabb pontszámot kapott gyógyszerészhallgató számára

Boda Gabriella (Gyógyszerhatástani Tanszék): Quercetin és metabolitjainak kölcsönhatása warfarinnal: leszorítás albuminról és CYP2C9 enzimre gyakorolt hatásuk. Témavezető: *dr. Poór Miklós* egyetemi tanársegéd.

A Magyar Immunológiai Társaság Különdíja

Tareq Abu Dakah (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Development of oral tolerance is dependent on Peyer's patch presence and not MAdCAM-1 presence. Témavezetők: *dr. Kellermayer Zoltán* rezidens orvos, *dr. Balogh Péter* egyetemi tanár.

Hallgatói Önkormányzat Különdíja a hallgatói szavazatok alapján

Jason Sparks (Anatómiai Intézet): Szisztémás amyloid lerakódás vizsgálata különböző korcsoportú vad típusú és PACAP génhányos egerekben. Témavezetők: *dr. Reglődi Dóra* egyetemi tanár, *dr. Jüngling Adél* egyetemi tanársegéd.

HMAA- díj – legjobb absztrakt

Takáts Amanda (Orvosi Genetikai Intézet): Y kromoszóma mikrodeléciók vizsgálata infertilitásban. Témavezetők: *dr. Czako Márta* egyetemi adjunktus, *Erdélyi Anna* laboratóriumi asszisztens.

Az Országos TDK Konferencián résztvevők névsora

2016

I. helyezett

Ragán Dániel – Laboratóriumi Medicina Intézet
 Gaszler Péter – Biofizikai Intézet
 Martina Eszter – TTK, Biológia Intézet
 Vass Réka Anna – Anatómiai Intézet
 Kozma Nóra – I. sz. Belgyógyászati Klinika
 Belák Mátyás – Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet
 Csernela Zsófia – Transzlációs Medicina Intézet
 Kiss Csanád – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
 Hargitai Renáta – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
 Pécsi Dániel – Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet
 Bodó Kornélia – TTK, Biológiai Intézet
 Csiszár Beáta – I. sz. Belgyógyászati Klinika
 Vass Réka Anna – Anatómiai Intézet
 Gábris Fanni – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet
 Barsi Kata – Patológiai Intézet
 Béres Bence – Urológiai Klinika

II. helyezett

Harmouche Ahmed – Radiológiai Klinika
 Ritz Roxána – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet
 Márk László Mirko – Gyermekgyógyászati Klinika
 Skerlec Petra – ETK, Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet
 Szakács Zsolt – Transzlációs Medicina Intézet
 Lovász Bálint Viktor – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
 Kolat Nóra – Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika
 Breuer Imre – Gyógyszerészi Biológiai Tanszék
 Vértes Vivien – Szívgyógyászati Klinika
 Mayer Flóra – Anatómiai Intézet
 Antal Bernadett – Gyógyszerészi Biológiai Tanszék
 Császár András – Anatómiai Intézet
 Gábris Boglárka – Reumatológiai és Immunológiai Klinika
 Szebényi Júlia – Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika
 Tóth Mónika – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet

III. helyezett

Pagáts Rebeka – Transzlációs Medicina Intézet
 Burján Adrienn – Pathológiai Intézet
 Szappanos Eszter – Fogászati és Szájsebészeti Klinika

Különdíj

Horváth Anna Csenge – Urológiai Klinika
 Csikós Eszter – Farmakognóziás Intézet
 Adámy András – Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet
 Brandt Barbara – Orvosi Népegészségtani Intézet

Zsúri által javasolt, nem helyezett

Tareq Abu Daka – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet
 Sárkány Péter – Biofizikai Intézet
 Szabó Petra Lujza – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

2017

I. helyezett

József Kristóf, Niklai Bálint – Ortopédiai Klinika
 Kántás Boglárka – Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet
 Boda Gabriella – Gyógyszerhatástani Tanszék
 Gedei Alexandra – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet
 Pasitka Jonatán – Biofizikai Intézet
 Ujvári Balázs – Anatómiai Intézet
 Zsoldos Gréta – Gyermekgyógyászati Klinika

Hamarics Zsófia – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
 Czétány Péter – Urológiai Klinika
 Fülöp Barbara – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
 Meszarics Réka – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
 Nagy Ákos – Anatómiai Intézet

II. helyezett

Rozanovic Martin – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
 Környei Bálint Soma – Idegsebészeti Klinika
 Komlódi Rita – Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet
 Szabó Anett – Gyógyszerészi Kémiai Intézet
 Strenner Maya – Szívgyógyászati Klinika
 Németh Franciska, Trojnar Zoltán – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet
 Czétány Péter – Anatómiai Intézet
 Ábel József, Antal Veronika – Anatómiai Intézet
 Bölcshöldi T. Barbara – Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika
 Szakács Zsolt – Transzlációs Medicina Intézet
 Oli Jacobsen – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet
 Hayden Zsófia – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet
 Pintér Zsófia – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
 Bogár Péter Zoltán – Orvosi Népegészségtani Intézet
 Ott Virág – Anatómiai Intézet

III. helyezett

Schönfeld Kristóf – Szívgyógyászati Klinika
 Cser Annamária – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
 Horváth Adrienn – Farmakognóziás Intézet

Különdíj

Takács Barbara – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
 Dusa Daniella Anna – Élettani Intézet
 Tornyos Dániel – Szívgyógyászati Klinika
 Buchholz Markus – Orvosi Biológiai Intézet
 Dávidovics Kata – Gyermekgyógyászati Klinika
 Bencze Gábor Tamás – Radiológiai Klinika
 Kun Dániel – Anatómiai Intézet

A XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Orvos- és Egészségtudományi Szekciója a Pécsi Tudományegyetemen kerül megrendezésre, időpontja: 2017. április 18-21. További információk a szekció honlapján találhatóak, amelynek címe: <http://otdk.pte.hu/orvosi>

A TDK-anyagot összeállította: Nagy Dia, Császár András.
 Fotó: Verébi Dávid

„Az volt a célom, hogy a gazdálkodásunk legyen stabil és hiteles”

A Modern Városok Program keretében márciusban zárul az ajánlattételi határidő az orvostudományi épület két közbeszerzés tárgyában is. Az egyik az elméleti épület részleges felújítását és a hozzá kapcsolódó új oktatási és kutatási épületszárny építésének komplex tervezési és kivitelezési munkáit, valamint a komplex lebonyolítói, mérnök-tanácsadói, építési műszaki ellenőri és kockázatelemzési feladatok ellátását, és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások nyújtását illeti, a másik az orvostudományi eszközök beszerzésére vonatkozik. Az idei év első félévében további közbeszerzések is indulnak. Jenei Zoltánnal, a Pécsi Tudományegyetem kancellárjával értékeltük az eddig történeteket, és taglaltuk a várható további lépéseket.

– Január végén bejárta a hír a sajtót, miszerint jó gazdálkodási eredménnyel zárta a tavalyi évet a Pécsi Tudományegyetem, a likviditás fenntartható volt, és az adósságot is lefaragták. Hogyan sikerült ezt elérni?

– Az egyetem költségvetési helyzete, a nyilvántartott adósságállomány csak egy jellemzője a gazdálkodásnak, ez alapjaiban egy sokkal összetettebb kérdés. Nem szeretném, ha abból önmagában valaki következtetést vonna le – ahogyan én sem tettem ezt két éve, amikor belefogtam a kancellári munkába – hogy a megelőző év végén két és félmilliárd forintnyi kifizetetlen számlája volt az egyetemnek. Gazdálkodási előfeltétel volt, hogy a tavalyi év végére tüsszük el a hiányt. Az volt a célom, hogy a gazdálkodásunk legyen stabil és hiteles. Ehhez szabályokat kellett alkotni, vissza kellett fogni a kiadási igényekből, és koncentrálni a bevételek felhasználására. Az első év végén már biztató jelei voltak annak, hogy jó úton járunk. Örülök, hogy a körülöttem lévő akadémiai és kancellári vezetők elhitték, hogy közösen kell változtatnunk a források felhasználásán. Egy ekkora szervezetnek a gazdálkodását azon lehet mérni, hogy a feladataihoz szükséges erőforrások miként viszonyulnak az alaptevékenységéhez. Ha a kettő között megvan az egyensúly, akkor szinte automatikusan előáll az adósságmentesség. A cél tehát önmagában nem a hiány eltüntetése volt, és nem az, hogy minden számlát sikerüljön rendezni – ezek inkább beugró feltételekként szerepeltek. Úgy is meg lehetett volna ezt oldani, hogy létszámot csökkentünk, a fejlesztéseket befagyasztjuk, a kiadások legmélyére nyúlunk, ám gazdálkodási szintű elégedettséget mindez nem eredményezett volna. A fokozatosság elvét tartottuk szem előtt, és azt a szempontot, hogy mindig akkora terhet rakjunk a szervezetre, amekkorát elbírnak, valamint próbáljunk a többletbevételekre koncentrálni. Úgy alakítsuk a pályázati aktivitást, úgy döntsünk a kiadások visszaszorításáról, hogy azok az alapfeladatot ne érintsék. Nem romboltunk, hanem azt néztük meg, hogy milyen stratégiai döntéseket kell közösen hozni az akadémiai vezetéssel a magasabb szintű gazdálkodásért úgy, hogy közben a hiányt is eltüntessük. Arra lehet ráépíteni egy hatékony és erős piaci tárgyalási pozíciót, ha azt tudjuk mondani, hogy határidőre ki tudjuk fizetni a számláját annak, aki elvégzi számunkra a kért feladatot. Ez szerencsére sikerült.

– A gazdálkodási rendszer ugyanakkor jóval bürokratikusabbá vált, a kisebb volumenű eszközbeszerzések pedig nehézkessé.

– A belső gazdálkodási fegyelem miatt szükség volt jónéhány szabályzat megalkotására, figyelni kellett a rendelkezésre álló dokumentumokra, és lényeges volt az is, hogy a fenntartó részéről a

különböző adatszolgáltatásokban hogyan teljesítünk. Egy költségvetési szerv működésének komoly jogszabályi kötöttségei vannak. Lehet ezt nem szeretni, lehet minősíteni, lehet kezdeményezni akár a módosítását is, azonban a betartása ezeknek a szabályoknak nem vitatható. Esetenként nehéz elmagyarázni azt, hogy egy kisebb értékű beszerzésnél is miért kell lefolytatni egy engedélyeztetési eljárást, vagy miért kell a korábban is szállított termékeket közbeszerzési eljárás eredményeként kiválasztani. Ez belső kommunikációs feladat is, mindenkinek be kell mutatnunk azt, hogy milyen törvényi környezetben dolgozunk, hogy az államtól kapott forrásokból, költségvetési szervként működünk. A belső adminisztráción ugyanakkor lehet változtatni, amennyiben rajtunk múlik az, hogy egyszerűbbek, rövidebbek legyenek bizonyos folyamatok. Ezeket a területeket át kell tekinteni, és saját hatáskörben a módosításokat végrehajtani. A cél az, hogy minden egyes szervezeti feladatnál ott jelenjen meg a döntés, ahol az a leghatékonyabban meghozható.

– Jelenleg 32 nyertes nemzetközi projektje van az egyetemnek, és 23 pályázat van elbírálás alatt. Mi rejlik a számok mögött?

– Nehéz a számokat minősíteni, és nem is hiszem, hogy érdekes, a statisztikát mindig óvatosan kezelem. Az egyetemeknek – ha fejleszteni akarnak – az uniós pályázatok felé kell elmozdulniuk. Ez már csak azért is helyes, hisz ezáltal a nemzeti költségvetést lehet tehermentesíteni, a forrásokat pedig más célokra felhasználni. Másrészt ezek a pályázatok olyan lehetőségeket nyitnak, amelyeket a későbbiekben már a közvetlen brüsszeli pályázati aktivitásnál is felhasználhatunk. Ebbe bele kell tanulni, és észre kell venni, hogy óriási a verseny nemcsak a nagy vidéki egyetemek között és a magyarországi felsőoktatáson belül, hanem nemzetközi szinten is. Ha jól meg tudunk egy tervet fogalmazni, ha látjuk, hogy ezek az elképzelések hogyan jelenhetnek meg a belső oktatási-kutatási világban, és ha hisszük azt, hogy ennek a térséghez kötődő gazdaságélénkítő ereje is van, akkor ezt nekünk alkalmazni kell. Nincs más út, mint hogy felkészüljünk ezen pályázatok tartalmi-szakmai összeállítására, és tegyük meg a megfelelő pályázati menedzsmentet. Ezek a pályázati kínálatok – bármelyik részét is érintik az operatív programnak – most még rendelkezésünkre állnak, de ez nem lesz sokáig így. Néhány évünk van a tanulásra, arra, hogy a lehető legnagyobb forrást célhoz kötötten megszerezzük, és képesek legyünk az indikátorok teljesítésére. Amennyiben ezen pályázatok kapcsán jól alakul az egyetem és a gazdasági szféra együttműködése, akkor annak már komoly visszaható ereje is lehet a foglalkoztatásban, a fia-

talok megtartásában, jövőképek alakulásában, és ez a hosszú távú cél.

– **Ez a 32+23 azért jó eredménynek minősíthető?**

– Igen, bár nem lesz könnyű ennek a háttérét, a szervezési-adminisztrációs környezetét megteremteni. Szerencsére nincs szükség ösztönzésre, az akadémiai oldalról sok ötlet megfogalmazódik, a sorrendet a pályázati bizottságnak és az egyetem vezetésének kell közöttük felállítania.

– **A 23 elbírálás alatt lévő pályázat milyen tematikát ölel fel?**

– A többség egészségügyi kutatásokhoz kötődik. Igénye és elvárása az egyetemi vezetésnek az, hogy minden egyes karnak legyenek ötletei. Ezáltal megpróbáljuk befolyásolni a pályázat kiíróit is, szemléltetve, mi miben vagyunk jók. A pályázati kiírás már nagyon erős köztetséget jelent, eltérni attól nehéz. A művészeti képzésnek például nem könnyű lehetőséget találni egy operatív programban, mivel a kiírás nem felel meg a számukra. Az orvosképzésnek, a kutatásfejlesztésnek ugyanakkor prioritása van nemcsak országosan, hanem a pécsi egyetemen belül is, ezen a területen záporoznak az ötletek.

– **A karok közti versenyszellem előrevisz, avagy hátráltatóan hat?**

– Az egyetem vezetésének komoly felelőssége van abban, hogy kinyissa az esélyeket mindenki előtt, és segítse a karokat abban, hogy lássák a lehetőségeket, és ne ijedjenek meg a kihívásoktól. Mindeközben természetesen adódnak viták, konfliktusok, ám végül döntést kell hozni. Amikor ez megszületik, akkor már arra kell koncentrálniuk a szereplőknek, hogy hatékonyan megvalósíthassuk az elgondolásokat. A mi feladatunk az ötletek menedzselése, hogy a döntéshozó is támogasson bennünket. Lényeges kiemelni, hogy egyre több olyan program van, amelyben a karok összefognak, és ez előrevisz minket az erős, integrált egyetem képe felé. Ez mindenkinek az érdeke kell hogy legyen.

– **A Modern Városok Program 24 milliárdos egyetemi fejlesztésében több közbeszerzés ajánlattételi szakasza lezárul márciusban. Karunkat ebből kettő érinti: egyik az elméleti tömb részleges felújítására és a hozzá kapcsolódó új oktatási és kutatási épületszárny építésére, a másik az orvostechinikai eszközök beszerzésére vonatkozik. Mekkora csúszásra lehet számítani ezekkel kapcsolatosan?**

– Én magam is jobban örültem volna, ha a 24 milliárd forint mögött tavaly év végére már szerződések vannak. Számos oka van annak, hogy ezt miért nem sikerült elérni, ezek közül kettőt említek: sok idő elment a belső egyeztetésekre, és a projekt volumenéből adódóan nem volt ennek hagyománya. Azt látni kell, hogy ezzel a 24 milliárd forinttal az egyetem hatalmas esélyt kapott, hogy az évek alatt felhalmozódott beruházási, ingatlanfejlesztési terheit enyhítse. Azt senki sem vitatta, hogy az orvostudományi képzésnek elsőbbséget kell élveznie nemcsak azért, mert ott van a legtöbb külföldi hallgató, hanem azért is, mert a jelenlegi oktatási, munkavégzési körülmények elfogadhatatlanok. Ha nem érkezik hozzánk a kormány 24 milliárd forintja, akkor csak kisebb mértékű felújításokat tudtunk volna elvégezni. Már túl vagyunk az előkészítésen, és minden testületi-szenátusi felhatalmazás megvan a megvalósításra vonatkozóan. A Miniszterelnökség engedélyével a tavalyi év végén sikerült kiírni a közbeszerzési eljárást első helyen az orvoskari programra, aminek van egy új ingatlan beruházási része, illetve a meglévő ingatlanok felújítása is szerepel benne. Remélem, hogy a közbeszerzési eljárás rövid időn belül lezárul. Abban kissé bizonytalan vagyok – ám emellett azért optimista is – hogy a piac képes lesz-e befogadni a tervünket. Oka ennek, hogy január elsejével komoly változások zajlottak nemcsak a minimálbér emelkedése miatt, hanem általánosan az építőiparban is. Remélem, hogy érvényes, és az általunk becsült keretbe beleférő ajánlatok érkeznek, és ki

tudunk választani egy olyan partnert, akivel aztán megvalósítható lesz az elképzelésünk. Ezután nehéz másfél-két éves időszak következik az Orvostudományi Kar számára, hisz jön a „rombolás”, vele együtt az akadályok, nehéz lesz majd parkolni és közlekedni. Jelenleg azon dolgozunk, hogy eredményes legyen a közbeszerzési eljárás, valamint azon is, hogy ezt a 24 milliárd forintot minden egyes elemére lebontva lekössük közbeszerzésre. A versenyben látszik, hogy aki előbb találja meg a kivitelezőt, az jobban tud válogatni, és teheti ezt még kelő áron. Az idő tehát több szempontból is szorít minket.

– **Korai még arról beszélni, hogy várhatóan mikorra készül el a felújított épülettömb és a hozzá tartozó új épületszárny?**

– Ez függ a pályázók ajánlattételi csomagjaitól is, ám bízom abban, hogy az évzáró ünnepség végeztével a kivitelező belefoghat a munkába, és az őszi tanévkezdésre a komolyabb földmunkák lezárulnak. Erre most komoly esélyt látok.

– **Az idei év első félévében további két közbeszerzés elindítását tervezik: egyik a Balassa Kollégiumot, a másik a Rákóczi úti Klinikai Központ T és C épületét érinti. Ezek előkészítése hol tart?**

– Amikor összeállítottuk a menetrendet, akkor fontos volt az is, hogy a terhelhetőség határáig felállítsunk egy sorrendet. Annak egyértelmű volt a támogatása, hogy az orvoskar központi oktatási épülete elsőbbséget élvez. Jelenleg külön testület foglalkozik azzal, hogy a Klinikai Központ felújítása hogyan történjék. A korábbi tervek ötven százalékkal magasabb költségvetési hatással bírtak, mint ami fedezetként rendelkezésre állt, tehát vissza kellett lépni az elhelyezési-felújítási igényekből. Ma már realisan látjuk a négy milliárd forint tartalmát, zajlik a közbeszerzési dokumentáció véglegesítése. A kollégiumok esetében lényeges volt a döntéselőkészítésben az, hogy lássuk a hallgatói önkormányzat igényeit is. Ezek összegyűltek, tehát a közbeszerzési eljárások itt is hamarosan indíthatókká válnak. A mostani állapotnak megfelelően szerintem az önmagában eredmény, hogy a tavalyi év végén tíz milliárd forintot le tudtunk kötni a 24 milliárdból, a következő félévben pedig remélem, hogy a teljes összeget sikerül lekötünk.

– **Többször megfogalmazta nyilatkozataiban célként azt, hogy sikerüljön elmozdulni a “vállalkozói egyetem” modellje felé, távlati célként pedig azt, hogy az egyetem a helyi gazdaság alakítójává váljon. Ez a folyamat miként halad?**

– Nem látható ennek a vége, mert ha elérünk egy szintet, akkor ennek legjobb visszajelzése az, ha újabbnál újabb igények fogalmazódnak meg. A helyi gazdasági szféra szereplőivel, a kamara és az önkormányzat vezetőivel sokat beszélgetünk arról, hogy mi mindenen lenne fontos változtatni. Sok kritikát kapunk közösen annak kapcsán, hogy a városon belüli kommunikáció nem elég hatékony, a különböző fejlesztések nem összehangoltan működnek, nem tudjuk, hogy a másik szervezet milyen nagy beruházásban gondolkodik. Ebben az irányban már történt elmozdulás, nincsenek szigetszerű fejlesztések, és ebben a Modern Városok Program minket többszörösen is kötelez. Nem fordulhat elő például az, hogy olyan fejlesztések indulnak, amelyekhez nem kapcsolódik egy közlekedési infrastruktúra fejlesztési program. Nehéz arra bárkinek ígéretet tenni, hogy ha elindítjuk a közbeszerzési eljárásokat, akkor a helyi gazdasági szféra szereplői előnyt élveznek, mert ezt a közbeszerzési törvény nem támogatja. Ettől függetlenül nagyon remélem, hogy amikor a győztesek meglesznek, akkor a kivitelezésben a lehető legnagyobb arányban szerepelnek a helyiek. Az is nagyon fontos, hogy ahogyan haladunk előre a hallgatói létszámemelésben, úgy a helyi szolgáltatóipar is élvezze ennek előnyeit. Ha sikerül az oktatás révén megfelelő, minőségi tudással rendelkező fiatalokat adnunk a helyi gazdaságnak, akkor ez a kapcsolat még szorosabbá válhat, a bizalom erősödhet. Onnantól nem érheti az a vád az egyetemet, hogy zárt, és nem tudni, mi történik a falai közt.

Ez a térség tőlünk is várja a gazdasági csodát, a változást, a jövőkép alakítását, a kitörési pontok szemléltetését. Ez teljességgel érthető is, hisz ha nem tudjuk a gazdaság fellendülését generálni, akkor előbb-utóbb hallgatóink sem lesznek. Ha ezt az egymásra utaltságot mindenki felismeri, és a saját szervezeti érdekeiből visszavesz – a térség szükségletét szem előtt tartva – akkor az eredmény magától értetődő lesz. Ehhez folyamatos kommunikáció, egyeztetés szükséges, és a korábbiaktól eltérő álláspont. Ami a kancelláriára eső feladat ebben a folyamatban – akár a gazdasági társasági együttműködésben, akár a szolgáltató képességben, vagy a helyi partnerek bevonásában – azt én teljesíteni fogom, abban nem lesz lemaradás.

– **Mennyire zajlik párhuzamban a hallgatói és az oktatói létszám növelése a komplex beruházási programmal?**

– Van a projektirányító bizottságnak egy, az oktatási erőforrással foglalkozó belső csapata, amit dr. Berke Gyula rektorhelyettes vezet. Ezt a kérdést párhuzamban vizsgáltuk elejétől fogva az infrastruktúrális fejlesztésekkel. Született szenátusi döntés is arról, hogy a feltételeket ehhez meg kell teremteni, és a költségvetésben el kell különíteni egy pénzügyi alapot arra, hogy szükség esetén a hallgatói létszám emelkedésével tartson lépést az oktatói is. Már csak azért is, hisz a hallgatók a pénzükért minőséget akarnak, számukra tehát a megfelelő szolgáltatást kell nyújtani. Nem fordulhat elő az, hogy a több nyelven előadni és tanítani képes háttérrel nem teremtjük meg.

Schweier Rita

A Pécsi Akadémiai Bizottság február 23-án tartotta az éves közgyűlését

A Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága február 23-án megtartotta az éves közgyűlését. A köszöntések sorát Páva Zsolt, Pécs város polgármestere nyitotta. Polgármester úr a mai ember a tudományba vetett bizalmáról fejtette ki gondolatait, arról beszélt, hogyan lehet a tudomány a régióknak, a társadalmunk fejlődésének motorja. Berke Gyula, a Pécsi Tudományegyetem rektorhelyettese köszöntőjében a PAB és az egyetem konszolidált viszonyán túlmutatóan a következő időszak nagy jelentőségű projektjeit emelte ki, például a Pécsi Egyetem alapításának 650 éves jubileumi programsorozatát, a Modern Városok program adta fejlesztési lehetőségeket, a kutatási pályázatok forrásainak megnyílását.

Az MTA vezetősége részéről Barnabás Beáta, főtítkárhelyettes köszöntötte a közgyűlés résztvevőit. Hangsúlyozta a területi bizottságoknak a tudomány közvetítésében, közreadásában betöltött fontos szerepét, majd változta az MTA szándékát, hogy az idén a Magyar Tudomány Ünnepe országos megnyitó ünnepségét az egyetemalapítás 650. évfordulóján Pécsen tartaná. Az MTÜ tervezett idei mottója: *Emberközpontú tudomány* lenne. Főtítkárhelyettes asszony rövid tájékoztatást adott az MTA fejlesztési folyamatairól, a modern kutató központok kialakításáról, illetve az akadémia stratégiai programjairól: a víz, a klímaváltozás, az oktatás és a népegészségügy programjairól, záróként pedig ez eddigiekhez méltón további sikeres munkát kívánt a PAB-nak.

Ezt követően Kosztolányi György akadémikus, a PAB elnöke köszöntötte a közgyűlés résztvevőit, majd megállapította a Pécsi Akadémiai Bizottság az akadémia alapszabályában rögzítettek szerint végezte 2016. évi feladatait. Beszámolójában hangsúlyozta a területi bizottságok fontosságát, hisz ezek – mint az MTA meghosszabbított karjai – beágyazódva régiójuk vérkeringésébe közvetlenebbül tudják betölteni szerepüket a tudományos ismeretek társadalom számára történő korrekt továbbításában, az eredmények népszerűsítésében. Elnök úr kifejtette gondolatait arról is, hogy a társadalomban a hangsúlyok milyen szereppel ruházzák fel a tudományt. A gyors, szélsőséges változásokra a tudomány tud a kiművelt főként választ adni, a torzult dolgokra megoldásokat teremteni. Elnök úr számot adott a PAB elmúlt évbéli munkájáról, rendezvényeiről, kiemelt eseményeiről, a munkacsoportokban végzett tevékenységektől kezdve a határon túli kapcsolatokig.

A közgyűlés tudományos előadását Bokor József akadémikus tartotta „Intelligens járműrendszerek és irányításmélelet” címmel. Az előadó érdekes előadáson keresztül adott bepillantást a jármű-biztonságtechnikai rendszerek kutatásába, fejlesztésének világába. A hallgatóság megismerhette az autonóm járműirányítás öt fázisát, a jármű dinamikát, a navigáció és környezetértékelés fontosságát, az autonóm járműirányítás jelenlegi jogi szabályozásának hátterét.

Fodor István
a PAB tudományos titkára

Fókuszban a 2017-es esztendő

Bódis József rektor

A jubileum igazi üzenete az, hogy tisztelgünk az alapítók előtt. Létrehozni Magyarországon első egyetemét forradalmi gondolat volt, még akkor is, ha akkor Európában voltak már ennek előzményei. Most is vannak pozitív tendenciák Európában, és mégsem mindig reagálunk rájuk progresszíven. Nagy Lajos királyhoz és V. Orbán pápához kötik az alapítást, nagyon helyesen, de akinek a legtöbb munkája volt benne, az Vilmos püspök.

Mindenki tudja, hogy nem volt túl hosszú életű a középkori egyetem, a Stúdium Generálé, s annak ellenére, hogy a későbbiekben is voltak egyetemekre jellemző oktatási formák Pécsen, nyilvánvaló, hogy nincs jogfolytonosság, de van szellemi örökség! Az is biztos, hogy az első egyetem létrehozásának gondolata volt az, amitől kezdve Magyarország a tudásalapon társadalmat építő nemzetek sorába lépett. Szerintem ez a 650-es jubileum igazi jelentősége. Minden, amit a PTE a jubileum kapcsán kitalált vagy befogadott, ezt a célt kell, hogy szolgálja. Továbbra is szükségünk van minden olyan ötletre és gondolatra, ami ezt széles körben tudatosítja az emberekben. Azt gondolom, hogy a jubileumi egyetemi anyakönyv kifejezetten ünnepi gesztus lehet minden egyetemi polgár számára, s abban is bízom, hogy az egyetemi liget létrehozása a faültetésekkel ugyancsak ilyen tud lenni. Továbbra is várok minden ehhez hasonló gondolatot, ötletet, amelyeknek – bár forrás mindenhez kell – nem elsősorban pénzköltés a lényege, hanem az, hogy a 650 éves jubileum közösségi érzéssé váljon mind a Pécsi Tudományegyetemen belül, mind azon kívül.

Ma, a Modern Városok Programban való részvételünk a forrás tekintetében felfogható egy második egyetemalapításnak is. Nem tudom, hogy mi motiválta a kormányt a döntéshozatalkor, de biztos vagyok abban, hogy a hatszázötven évvel ezelőtti egyetemalapítás is felmerült szempontként. Nagyon jó, hogy szeptember elsejétől kezdve minden szeptember elseje a Magyar Felsőoktatás Napja lesz, de még jobb, hogy pár éven belül egy jó infrastruktúrájú és a modern világ kihívásainak megfelelni tudó egyetem irányában fejlődhetünk.

A „pécsiséghez” az egyetem hozzá tartozik

Páva Zsolt polgármester

Emlékszem arra, hogy 1967-ben nagy hírverés volt a 600 éves évforduló kapcsán a városban: akkor, tizenegy évesen is büszke voltam arra, hogy olyan városban élek, ahol ilyen nagyszerű dolgok történnek. Hat évszázad elképesztően hosszú idő. 50 év eltelt, és úgy gondolom, ma is jogos büszkeség minden pécsi polgár számára az, hogy ilyen hatalmas távot tudunk visszaporgetni az időben az egyetemalapítás kapcsán, és immár a 650 esztendő jubileumot ünnepelhetünk. Joggal vagyunk büszkék erre a sok-sok eltelt évre, még úgy is, hogy tudjuk, hogy nem volt mindig felsőoktatás Pécs városában. Legalább ennyire fontos a pécsiek identitásához, azonosságtudatához az, hogy van egyetemünk, és az, hogy itt alapították Magyarországon első egyetemét. Mindent, ami erősíti a pécsi tudatot, abszolút támogatok. Mint pécsi polgár ezt a magam számára is fontosnak érzem, de mint polgármester is kiemelten kezelem.

Meggyőződésem, hogy a kapcsolat a város és az egyetem között – függetlenül a rektor és a polgármester személyétől – mindig jó. A kérdés inkább az, mennyire volt tartalmas: protokolláris volt-e a két vezető között – ami fontos, de szerintem nem elégséges – vagy túlmutatott azon. A mostani időszak azért tartalmasabb, mert több olyan konkrét együttműködési elem van a mai kapcsolatrendszerben, ami korábban nem, vagy csak kisebb mértékben volt jelen. Ehhez hozzájárulnak a különböző együttműködésre okot adó alkalmak: például az, hogy Pécs 2010-ben Európa Kulturális Fővárosa lett, és fontos közös projektjeink, beruházásaink voltak. A különböző ügyek külön-külön lehet, hogy nem jelentősek, de összerakva ezeket azt látjuk, hogy élő, napi konkrét ügyekben manifesztálódó kapcsolatrendszer alakult ki a város és az egyetem vezetése között.

Ami pedig a Modern Városok Programot illeti: szerintem ez meghatározó a jövőre nézve, és mindkét fél számára totális sikertörténeté tud alakulni. Kimondottan a városi igények közé soroltuk a program kialakításakor azt, hogy egy tőlünk független intézményt, a PTE-t fejleszteni kell, mert Pécsre is hatással van.

A Pécsi Tudományegyetem 2017. szeptember 1-jén ünnepli alapításának 650. évfordulóját, amelynek keretében jubileumi programsorozat indult útjára. A 2016-os évhez hasonlóan 2017-ben is számos színvonalas program kerül megvalósításra, amelyre a szervezők szeretettel várják az érdeklődőket.

A jubileumi programsorozat főbb tavaszi rendezvényeiről olvasóink az UnivPécs idei első számának 44. oldalától tájékozódhatnak. Újság az alagsori büfé előtt található újságtárolóból elvihető.

Forrás: UnivPécs 2017/1. Az anyag teljes terjedelemben megjelent a Pécsi Hírek hasábjain, illetve a www.univpecs.com-on.

Lehetőségek és sokszoros felelősség

Jenei Zoltán kancellár

A 650-es évforduló nemcsak a múltról szól, inkább jó alkalom arra, hogy elmondjuk magunkról, amit fontosnak tartunk, hogy meg tudjuk mutatni értékeinket, s a kívülállók számára is egyértelművé tegyük, hogy a Pécsi Tudományegyetem nyitott, a lehetőségekkel élni tudó és a helyi gazdasággal együttműködő intézmény. Az ünnepségsorozatra kapott 650 millió forintos támogatás ennek lehetőségét biztosítja. A Modern Városok Program keretében megvalósuló egyetemfejlesztés teremti meg az infrastrukturális kereteket, a 650-es évforduló pedig a rendezvények révén remélhetőleg megfelelően szervezett folyamatot biztosít majd ahhoz, hogy szembenézzünk azzal, hol is tartunk pontosan. Természetesen fontosak a jubileumi évre tervezett konferenciák, rendezvények, kell az is, hogy emlékezzünk és értsük a múltat, de talán még fontosabb, hogy láttassuk a jelenünk, hogyan tudjuk a kapcsolati hálónkat tovább erősíteni és milyennek szeretnénk az egyetemet tíz év múlva.

Amennyiben jól élünk lehetőségeinkkel, a következő néhány évben meg lehet alapozni egy nemzetközi szinten sokkal versenyképesebb egyetemet. A Modern Városok Program, melynek keretében a kormány 24 milliárdot biztosít a számunkra, alapvetően infrastruktúrafejlesztési program. Ha ezt jól használjuk fel, a PTE polgárai közül senki nem hivatkozhat arra, hogy a tanulmányaihoz, oktatói vagy kutatói tevékenységéhez szükséges feltételek nem állnak rendelkezésre: optimális esetben minden ingatlan, eszköz, adat rendelkezésre áll majd ahhoz, hogy a teljesítmény az egyetem adott polgárán, és ne a körülményeken múljon. Ennek a kivitelezése izgalmas, hiszen rengeteg egyeztetést igényel, meg kell vizsgálni a műszaki megvalósíthatóságot, ki kell írni a közbeszerzést, és bízom benne, utóbbi révén a piac képes lesz olyan – elsősorban pécsi és Pécs környéki – kivitelezőket kínálni, akik e beruházásokat a megfelelő minőségben meg is valósítják. A fejlesztéseket a várossal szorosan együttműködve képzeljük el, így remélem, a pécsiek érezni és tapasztalni fogják, hogy integrált programról van szó.

Időtlen szándék, egyetemes szemléletmód

dr. Udvardy György megyéspüspök

A z egyetemalapítás a kor dinamizmusának jele, felívelési folyamat része. Ahhoz, hogy a társadalomnak jövője legyen, magas színvonalú oktatásra van szükség. Óriási jelentősége volt ennek, mint ahogy annak a ténynek is, hogy az akkori király és az akkori püspök mint a város és a régió vezetői hosszú diplomáciai út végén jutottak el az egyetemalapítás lehetőségéhez, mely – bár teológiai fakultás nem volt – egyházi intézményként létesült, s a működés feltételeit jelentős mértékben az egyházmegye biztosította. Úgy gondolom, hogy ez összefogásról tesz tanúbizonyságot és olyan szándékról, hogy az országnak ezen a részén minőségi életnek kell lennie.

A történelem során nagyon sok nehézséget élt meg az egyetem, de mindig ott volt az egyházmegye püspökeiben a szándék, hogy egy-egy nehéz korszak után újraindítsák azt, vagy különböző intézményeket, gimnáziumokat, líceumot alapítsanak, hogy majd azokból újra kinőhessen az egyetem. Gondolhatunk a török idő után Klimó György tevékenységére, de ez mutatkozik meg Szepesy Ignác munkájában, ahogy Zichy püspök úr is ugyanezen fáradozott.

Nagyon kevés olyan közösség van, ami elmondhatja magáról, hogy 650 évvel ezelőtt alapított egyetemet. A múltba azért tekintünk, hogy tisztán lássunk, az akkori emberek szándékait, motivációját, inspirációit megértsük, tanuljunk belőle, s erre alapozva tudjuk a jövőt jobbra tenni. Számomra kiemelkedő esemény, a múlt eredményének megünneplése nem mellékes dolog, hanem kötelességünk, és nem a múlt, hanem a jövő miatt.

A részünkről tervezett programok között az egyházmegye lehetőségeit és céljait szem előtt tartva, valamint a társegyházakkal való együttműködésben nevelést elősegítő, pedagógiai konferenciák szervezése szerepel. Az egyházmegye tevélegesen is részt vesz az ünnepi rendezvénysorozatban, mind konkrét programokkal, mind helyszíneivel és épületeivel úgy, hogy különböző rendezvényeket befogad. Reményeink szerint arra is lesz majd mód, hogy vatikáni üzenettel is tovább tudjuk emelni az ünnep fényét.

Tisztelt Olvasók!

Az 1848/49-es forradalmat és szabadságharcot, annak néhány momentumát, ezúttal a költő és újságíró Vajda János szemével és szavaival szeretném bemutatni Önöknek. Emlékezzünk meg együtt!

Kiss Tamás
könyvtáros

Vajda János

Éljen a köztársaság

Nép, dicső kiszenvedett nép,
Oh emeld föl homlokod!
Nézz az égre istenedhez,
És köszönd meg e napot
És kiáltsd el, hogy reá le-
Hulljanak a koronák,
S hallja meg ég, pokol és föld –
Éljen a köztársaság!

Reng a föld, visszhangzik a lég,
Elbujdosnak a sasok;
A bérc kevély cédrusának
Koronája csikorog.
Az isten beszél a földdel,
Ki ne hallaná szavát?
Mert az isten szava örök:
Éljen a köztársaság!

Az ítélet napja jött el,
A jóslat teljeseedik:
„Bűnben elfolyt ezredév, de
Nem a kétezeredik.“
Eljött az ítélőbíró,
A megbántott nép s kiált:
Vesszen a bűn, légyen erkölcs.
Éljen a köztársaság!

Nem halljátok a leszállott
Igazságnak angyalát?
S mely a sírokat kinyitja,
Az idéző trombitát?
Fölkel a történet, a mult
A temetett gonoszság,
És kétségbeesve hallja:
Éljen a köztársaság!

És ti, a kor rákfenéi,
Királyok – le veletek!
Nincs a földön és alatta,
Nincs sehol menhelyetek.
Fölvet a sír és a kunyhó?...
Ott a nép, ott van birád!
Vesszen a bűn szabadalma,
Éljen a köztársaság!

Le veletek a pokolnak
Érdemelt lángjaiba!
Fejeteken olvadozzon
Koronátok aránya!
E pokol... a nép emléke
S átka, mely rátok kiált:
Vesszen a bűn, legyen erkölcs,
Éljen a köztársaság!

Nép, kiszenvedett magyar nép,
Oh emeld fel homlokod,
Nézz az égre istenedhez,
És köszönd meg e napot!
És kiáltsd el, hogy reá el-
Halványuljon a világ,
S csodálkozva mondja veled:
Éljen a köztársaság!

1849

Vajda János mellszobra Stróbl Alajostól

Vajda János (Pest, 1827. május 7. – Budapest, Erzsébetváros, 1897. január 17.) magyar költő, hírlapíró, a Kisfaludy Társaság rendes tagja. Vajda költészetében később rendszeresen visszatérő motívumként jelentkezett a váli erdészlak, mint a gondtalan, boldog élet szimbóluma. Petőfit tekintette példaképének, ezért is vonzotta a vándorszínészi pálya. Hét hónapig járta az országot, de 1846 nyarán felhagyott a színészi pályával. Ekkor Alesútra került (ma Fejér megyében található település), ahol gazdatiszti gyakornokként dolgozott József főherceg mintauradalmában. 1848-ban a Pilvax törzsvendégeként részt vett a pesti forradalomban, augusztusban önként jelentkezett honvédnek. A hadi szolgálatot közlegényi ranggal kezdte és a hadnagyi rangig jutott el. A délvidéki fronton harcolt, de két hosszú betegsége távol tartotta a nagyobb csatáktól. 1850 után Kiskunhalasra, majd más kiskunsági településekre, később Szegedre, majd Budára került, mint földbecslő hivatalnok. Ezután ismét Pestre került és különböző lapoknál dolgozott újságíróként. Megélhetése is veszélybe került, így 1863-ban elhagyta az országot. Pártfogói Bécsben találtak számára

jelentéktelen irodai munkát. Miután 1866-ban visszatért Pestre, ismét újságíróként dolgozott. Megélhetését nehezítette, hogy ismét szembekerült a domináns politikai irányvonallal, ezúttal a Deák-féle párttal. Nem támogatta a kiegyezést. (Forrás: Wikipédia)

VAJDA JÁNOS: EGY HONVÉD NAPLÓJÁBÓL

Az előszót és a jegyzeteket írta, és a sorozatot szerkesztette Szigethy Gábor. Budapest, Neumann Kht., 2003.

Mese

Szigethy Gábor előszava

Egyszer volt, hol nem volt, talán igaz sem volt...

Vajda János szerkesztő úr valamely fáradt estén 1868-ban asztalához ült, előtte árkus papír, toll, csibuk – és mesélni kezdett. Mesélt hajdan volt furcsa időkről megfakult régi meséket. Márciusról, ifjúságról, forradalomról. Húszéves volt, lángolt, szónokolt. Mint valami színdarabban: a kávéházi asztaloknál sutorognak, szervezkednek a fiatalok, pincérek, besúgók surrannak körülöttük, biliárdoznak, kávéznak, Petőfi hadonászik, valamit a gazember politikusokról kiabál, elnyomja szavát a zaj, társai ordítanak, Petőfit féltik, nem kell mindenkinek hallania, hogy csodálatos barátjuk királyokat szeretne akasztani, körülöttük ott nyüzsögnek a policáj emberei, s talán épp az a fekete kabátos úr a kamarilla bizalmasa, aki leglelkesebben éljenez Petőfi szónoklatának; legyen holnap forradalom – mondja valaki, s valóban: miért ne lehetne? Vajda János löki a dákót, gurul a golyó, koppan, belerondít az áhítatos csendbe. Mindenki Vajdára néz: hát ez a suhanc nem látja, mi készül itt? S a suhanc ijedtében lelkesen felkiált: holnap? Miért holnap? Miért nem ma? Ah, úgy bizony, mindenki tapsol, miért ne most és mindjárt? Ha egyszer a forradalom határozva van! Kár, hogy beesteledett, ilyenkor már otthonában a polgár, nincs ki-vel forradalmat csinálni. Na, nem baj, majd holnap, reggel! S másnap esőcsepegésben, szürke hajnalban gyülekeznek a fiatalok. Mintha kialudták volna magukat: kávé, biliárd, csendes beszélgetés. Petőfi tüzel, fene belétek, ennyit ér a lelkesedésetek? Indul, viszi magával a lel-

kesebbjét, tömeget toborozni, embereket mozgósítani, forradalmat csinálni.

Vajda János szerkesztő úr 1848. március 15-re emlékezik.

Aztán megszürikül a színes kép; háború, tél, hó, hideg, menetelő, éhező katonák. Vajda János honvédtiszt lábát melengeti a tűzben, előőrsben felejtették, azt sem tudja, előtte, mögötte bókászik-e az ellenség, s amikor megvirrad: hó és menekülő honvédek mindenfelé. Győzelmek, vereségek, diadalok, menekülések – hullámszik a forradalom. Pest-Buda a miénk, elveszítjük, visszafoglaljuk. Jön Paskievics. Haynau! Segesvár! Világos!

Vajda János mesél. Magának mondaná, másoknak írja a történetet. Húsz év nagy idő, rátelepszik lélekre, emlékezetre, s aki élt hajdan, az is felejtette már a lázas napokat, éjszakákat. Kiegyeztünk, 1867 után szépen hímzett fátyol borítja a múltat, hivatalhoz, hatalomhoz jutottak a hajdani hősök, a mostani törtétek. Rend van, béke van, lehet szépeket írni márciusról.

De minek? Miért bolygatni a múltat, elvakarni alig behagedt sebet? Csataféren, bitófán elvérzett hősiességünk emlékeivel előhozakodni kinek használ? Miért lenne bölcs és becsületes tett megzavarni az emberek lelkiismeretét? Szép volt s dicső a forradalom, Petőfi nagy költő, tiszta szívű néptribun, Kossuth roppant szónok, a honvédek hősök, a vértanúk vértanúk. És? 1868-at írunk, rend s béke van, húsz év elnyomás és nyomorúság után végre kiegyezett a nép és az uralkodó, mi a fenét akar tekintetes Vajda János szerkesztő úr? Vértócsákat újra az utcán?

Ülhet nyugodtan kedvenc kávéházában, a hajdani Heckenast nyomda helyén megnyílt Kammonban, talán épp ott áll márványasztala, amelyre most kávéját iszogatva könyököl, hol húsz éve a nyomdagép a Nemzeti dal első példányait nyomta, a pincérnek nap mint nap mesélheti, milyen fantasztikus volt a nagy nap, Petőfi Sándor, Vasvári Pál, Jókai Mór s a többiek lelkesedése, az ujjongó tömeg, ahogy vonultak a Múzeum elé, kiabáltak, mosolyogtak, boldogok voltak, reménykedtek, szabadságról, új világról beszéltek, lengtek a paraplék s a zászlók, ébren álmódott a város...

– Bizonyára fantasztikus volt, Vajda úr, parancsol még egy kávé? – hajol meg a pincér. Sok dolga van. Vajda úrnak a március, Kovács úrnak a bankszámla, Vértes úrnak a zöldségbolt, Simonffy úrnak a színésznők – mindenkinek megvan a maga fantasztikus története. Ő kávé hord éjjel-nappal az uraknak.

Vajda János szerkesztő úr bölint, hogyne, hozzon, fiam, egy kávé, föllem, ne legyen langyos, forrón szeretem! A pincér megy, a költő kibámul az ablakon. De rég volt március!

Jól öltözött hölgyek s urak sétálnak az utcán, színes napernyők táncolnak csacska fejcskék fölött, porcelánnadrágok villannak, kopognak a sétatálcák, ringanak a sokabroncsos selyemszoknyák, hintók robognak, pattog az ostor, egy kutya szűköl, mosolyognak az emberek. Béke van. A szerkesztő úr kavargatja kávéját, belelapoz a lepedőnyi hírlapokba, tekintete elmereng a csendes délutánon. Költő: tudja, miért nevezik a rend csendjének az alattvalók némaságát.

Finom a kávé, forró, vastag a föle.

Alkonyodik, indul haza. Csendesedik Pest-Buda, csak a Duna felől hallik a hajókürtök mormogása. Barátságos tekintetű ember közeledik felé, kabátja hajtókáján szivarhamu éktelenkedik, nyakkendője félrecsúszott. Tekintetük találkozik. Mosolyognak, biccentenek. És mennek tovább. Húsz éve együtt feküdtek a hóban, együtt melengették elfagyott tagjaikat a fogvacogató hidegben, együtt temették a halottakat, együtt szidták a császárt, együtt éltették Kossuthot. Egymás mellett álltak, amikor dörögtek a fegyverek. Mesélhetnek.

Mosolyognak, biccentenek. És mennek tovább.

A költő hazaérkezik, íróasztalánál szöszmötöl, emlékeivel bíbelődik. Ma nem termett vers. De holnapra kéziratot vár a Vasárnapi Újság, asztalához ül tehát, előtte árkus papír, toll, csibuk – és kezdené a mesét a hajdan volt fényes napokról.

Kinek meséljen? S hogyan? Fessen színes templomképet; mint Jókai úr? Petőfi Sándor feje körül glória, kezében a szabadság véres lobogója, és vasas németek holttestéből épített barikádon át lovagol az ég felé? Kossuth Lajos széttárt karokkal lebeg Európa felett, szónokol, s a felsorakozott sok millió magyar kürtökkel harsonázva rohamoz Bécs felé? Görgey Artúr Paskievics herceggel kávézik a Kammonban, a fegyverletételről csevegnek, körülöttük véres fejű pincérek akasztófákkal a hónuk alatt jönnek-mennek?

Elbóbiskolt, felriad.

Ahogy volt, úgy kellene lefesteni. De hát hogyan is volt? Milyen volt az a nap húsz évvel ezelőtt, amikor Petőfi Sándor szava tízezer embert lelkesített? Amikor a katonák nem merték használni fegyverüket, amikor a pest-budai polgár elfelejtett félni a hatalomtól, amikor a helytartótanács "reszketni méltóztatott" s ijedtében szabadon bocsátotta Tánácsot?

Hiszik-e, akik akkor nem éltek, hogy 1848. március 15-én boldog volt, aki élt? S akik éltek, emlékeznek, akarnak emlékezni akkori boldogságukra? Mernek-e?

Füstöl a gyertya, kormosak az emlékek. Éjszaka van. Vajda János tekintetes szerkesztő úr kávéit iszik, tollat ragad, s elindul a múltba.

Egyszer volt, hol nem volt, talán igaz sem volt...

(Részlet.)

A forradalom előestéjén

Az akkori kedélyek állapota merő ellentéte volt a mainak. A rendkívüli, különös, eredeti, sajátságos, merész, költői után vágyódott mindenki. A rendes, normális, köznapi, körültekintő, óvatos, számító, önző, előrelátó – neveltség, sőt megvetés tárgya volt. Ószinteség, nagylelkűség, bátorság, lelkesedés – a tisztelet, szeretet, bámulat tárgyait képezzék. A ravaszt, a filisztert utálta és kilökte önmagából minden kör, mint valami salakot a forrongó must.

Azon, ezer év alatt egyszer előforduló, ritka, árkádiai időket éltük, melyekben a becsületes, vagy ami több, a szó legszorosabb értelmében *igaz* embernek lenni – háládatos dolog volt. És – a mai ember előtt megfoghatatlannak látszhatik – a valódi tehetség, a lángész iránt valószínűleg rajongó tisztelet uralkodott a kedélyekben. Amiből látható, hogy a ravaszsgot, alattomossgot a lángésszel, a becsületességet, nemességét ostobasággal nem confundálták, mint ez mai nap történik.

Mindenki személyes érdemekre törekedett: aki ezekkel nem bírt, azt milliommossága, grófi koronája nem pótolta. Petőfi nimbusza ma-

gasan fölötté állt mindazoknak, melyeket a legmagasabb származás vagy a földi szerencse adhattak. X gróffal vagy Y báróval karöltve járni az utcán a legegyszerűbb honorációnak¹ – nemhogy különös kitüntetésnek nem tartaték, de ha számon nem adta, hogy az a báró vagy gróf különben derék ember és *méltó* arra, hogy övele társalogjon, saját cimborái leszólták, s kitilták maguk közül mint „szolgai” jellemet.

Ellenben, aki azt ejtette ki a száján, hogy Petőfivel itt vagy amott találkozott, beszélt – azt megnézték, mint a szerencse különös kedvencét, és a szemek annak arcára tapadtak, keresve a visszfényt, mely a nap dicsőjének arcáról reá vetődött. Az igaz, hogy az ország első hercegének bemutatni könnyebb volt, mint Petőfinek.

A legnemesebb verseny uralkodott az emberek közt, s egyedül az érdem volt irányadó. Aki bármi csekély ténnyel bizonyította jóakarát, mint ember és hazafi, vagy csak reményt nyújtott arra, hogy a köznek hasznos tagja lesz, számot tarthatott a jobbak barátságára, lettek légyen azok bármi nagy nevéek, népszerűek.

E közhangulatból magyarázható meg, hogy tizenkilenc éves korom és semmiségem dacára az akkori idők nevezetességeivel ismeretségbe, sőt nagyrészt bizalmas baráti viszonyba jutottam. Mindössze egypár verset írtam, melyek egyikében (a „nemzethez”)² e két sor fordult elő:

*„Gazdag vagy, haj! de zsíros koncaid
Idegen föld kutyái viszik el...”*

És a keblek oly fogékonyak voltak, hogy egy perc alatt a figyelem felém fordult, és szinte zavarba jöttem a kitüntetések miatt, melyekkel úton-útfélen találkoztam. Az ifjú irodalom már akkor nagy hírű tagjaival per tu s a közvélemény asztalának tagja lettem.

Apai engedelem nélkül, úgyszólván szökve jövén Pestre, segélyforrásaim kiapadtak s hivatal után kelle látni. Akkorában Vahot Imre³ volt a kezdők gyámja. Hozzá mentem.

„A gazdasági egyesületnél volna jó hivatal, csakhogy most éppen haragban vagyok Törökkel... Hm, hm... Fömládozom haragomat, levelet írok neki!”

Török János⁴ a gazdasági egyesület totumfac-ja s a konzervatív párt egyik buzgó tagja volt. Az akkori konzervatívek azonban nem kívánták az ifjúságtól, hogy velük tartson, és annak dacára, hogy a megkövült főnök ifjú patvaristája a legszélsőbb dühöngő őrzöngönc volt, közöttük a viszony a legtermészetesebb maradt. Egyébiránt akkorában oly ifjút, ki a mérsékelt párthoz tartozott volna, mint ritkaságot jó pénzért mutogatni lehetett volna.

Török János azonnal alkalmazott. Előszertettel bánt velem, s miután különösen három tulajdonsága: zsenialitása, erélye és munkássága valóban rendkívüli volt, amellet bizalmas magánórákban igen szeretetreméltó, és a vele való társalgás rám nézve szerfölött tanulságos volt, rokonszenvet és nagyrabecsülést éreztem iránta. Gazdaság- s politikával foglalkozása dacára volt érzéke és költői hajlama a rendkívüli iránt, minek tanulsága a következő kaland.

A pozsonyi országgyűlésre kelle utaznia.

Hirtelen az az ötlete támadt, hogy Szilveszter éjjelén, pontban 12 óraker, fog átkelni a Dunán, bármi zaj legyen is a Dunán.

Az ötlet nekem s még más három barátomnak annyira tetszett, hogy noha semmi dolgunk nem volt Budán, kértük, vigyen magával, azon esetre, ha az átkelés valami rendkívüli veszélyes lenne. Arra már bizonyosan nem emlékszem, vajon Szilveszter éje volt-e, midőn el kelle utaznia, de tény, hogy a Dunán a jég miatt már két nap megszűnt a közlekedés.

De a szó már előbb hetekkel nagy könnyelműen ki volt mondva, azt meg kell tartani.

Mióta a Lánchíd elkészült, az újabb ivadék nem ismeri a kaland e nemét. Az átjárás, a jég megállapodása előtt, a roppant jégablak közt veszélyes, sőt néha napokon át lehetlen volt.

Az Angol királyné⁵ kávéházban 11 óraker puccsal, rumos teával készültünk el a hideg útra. A principális⁶ jó csomó pénzen fogadott föl két-ségbeesett hajósokat, kik átszállítsanak bennünket Ó-Buda vagy a másvilág partjára. Négyen voltunk, kik csupa juxból⁷ követtük Törököt.

Pontban 12 óraker a lélekvesztőbe szálltunk. Irzóztató hideg és koromsötét volt. A part szélein megállott és előbbi napokon tört jégúton is bajos volt haladni, mert pár nap óta ez is befagyott, s csak himbálózva, jeget törve lehetett lassan tova mozogni. A két Lánchíd-oszlop között még úszott a jég, legalább este öt óráig, de hogy azóta nem állott-e be vagy éppen míg odaérünk, azalatt nem áll-e meg, bizonytalan volt. Ez utóbbi esetben befagytunk és gyalog kellene kihatolni a jégtorlaszok közül. Néha megállapodtunk, és gondolom, a hajósok gyakorlott fülei figyeltek az úszó jég halk ropogására, melyre nehéz volna hasonlatot találni.

Aránylag nem sok idő múlva a zajlásba értünk. Ezen áthatolni volt a föladat súlya, azontúl pedig eltalálni sötétben egy másik utat a már álló túlparti jég között. De itt aztán megrekedtünk. Egy darabig himbáltunk, utóbb az is lehetlenné vált, akár mint erőködtünk. Fél egytől reggeli négy óráig voltunk e desperátus⁸ állapotban. Azonban ekkor a jégtorlás kedvezőbb fejlése következtében megint ingóvá lettünk, és körülbelül egy óra múlva a budai parton szerencsésen kiszállottunk és reggelig áldomásoztunk.

A jég azonban még másnap sem állott be, s csak arra emlékszem, hogy másnap délután három óra vetett partra hármunkat Pesten, a partokat ellepett roppant néző sokaság jókedvű üdvözlete közben.

*

1848. február vége felé híre jött, hogy Párizsban kiüött a forradalom s a polgárkirály egyik hí tábormokát a Tuileriák tetejére fölakasztották.

Az a tábormok (Lamoricière)⁹ ugyan föltámadt, s amint láttuk, az jedség nem is fogott rajta. Mindvégig hí maradt a népszerűtlen zászlóhoz.

Hanem a párizsi forradalom csakugyan való volt, sőt a berlini és bécsi is következett utána.

Még a párizsi mozgalom hagyján. A franciákat csak megillette a dicsőség. Noha a közvélemény asztala¹⁰ úgy gondolkozott, hogy a magyarra is ráférne már egy kicsi abból a glóriából.

Az első lépés az volt, hogy a Fillinger¹¹ négy tekeasztalán a játék, a posta érkeztekor, letiltatot a közvélemény asztalának szónoka által, és fennhangon olvastattak föl a párizsi hírek, közbe-közbe izgató szónoklatok tartatván.

Majd a berlini kravallok híret vettük.

Szörnyűség! Hát már még a németek is! Csak a magyar nem! Nyomorúság! Gyávaság! Szégyen lesz magyarnak lenni. Ilyen kifakadások voltak hallhatók.

De végre a mérték megtölt. Bécsben is kiütött a ribillió!

Bécsben! Ez több volt, mint amennyit el lehetett viselni.

Vasvári órahosszat szónokolt a Fillingerben, a Komlóban¹² s ahol fogékony közönségre talált.

Kívüle még Oroszhegyi¹³, Magos¹⁴, Gál Ernő¹⁵, Sebő Anti¹⁶ s többen haranguírozták¹⁷ a tömeget.

Március 14-én néhány szóvivő fiatalember a közvélemény asztalánál abban állapodott meg, hogy másnap reggel proklamálja a forradalmat.

Éppen akkor léptem a kávéházba, midőn a végzés már hozva volt. Indultunk kifelé:

Én e rajongást nem tudtam komolyan venni, és amiatt, hogy egy fölolvastás alatt tekéztem a tilalom dacára, rovásom volt a tribunok előtt.

Oroszhegyi Józsa szerfölött súlyos képpel figyelmeztete, hogy – népszerűtlen kezdek lenni! Borzasztó!

– De hát miért holnap? – mondtam ekkor. – Miért nem ma – mindjárt? Az éjjel elfoghatnak benneteket.

Rovásom jóvá volt téve, Oroszhegyi, mint valami generális, előré-t vezényelt. De a többség amellett volt, hogy most kevés ember van az utcákon. Maradjon holnapra.

Másnap reggel, márc. 15-én, Petőfi, Vasvári, Jókai, Sükei¹⁸, az elmaradhatlan Oroszhegyi alig néhányad magukkal megindulnak a Fillingerből és mennek a Hatvani utcán végig, az Orvos egyetem udvarára. A Fillinger ajtajánál találkoztam szembe velük, s anélkül hogy tudnám, mi a program, hozzájuk csatlakoztam. Az utcán „Éljen a szabadság!” kiáltások mintegy megkétszerezték számunkat.

Az Orvosi egyetem¹⁹ egyik tantermébe léptünk, ahol éppen magyarázott a tanár. Néhány tüzes szó a vezetők részéről, és a növendékek fölgráhtak székeikről, a tanár intése dacára, és az egész növendéksereg az udvarra tódult.

Itten Petőfi fölállt egy székre és elszavalta a „talpra magyar”-t. Lelkes éljenzés, az esküszünk szó követte a végsorokat.

Utána Jókai lépett föl és fölolvasta „Mit kíván a magyar nemzet?” cím alatt a 12 pontot.

Hasonló lelkes éljenzés, kiáltozás.

Innen a Jogi egyetembe vonult a csapat, már akkor több ezer főre növekedve.

Az összes jogászság lejött az Egyetem térére²⁰, ahol Petőfi, Jókai ismételték az előbbi szavazást, s ahol Vidacs János²¹ rögtönzött kész beszéddel villanyozta föl az ifjúságot.

Következett a Landerer és Heckenast-féle nyomda előtti jelenet, a Hatvani utcai²² azon háza előtt, ahol most a Kammon kávéház²³ van.

Petőfi verse és a 12 pont itt, cenzúra nélkül, rögtön ki lett szedve, nyomva, mialatt az utcán izgató szónoklatok tartattak számosak által. A nyomtatványok aztán szétosztattak.

Délután már az egész város izgalomban és talpon volt.

Esní kezdett, mégpedig jó szaporán. A Városház tere²⁴ telicsődült esernyős tömeggel s itt a hatóság termébe rohant szóvivők s a ropant népség kiáltozása folytán a tanács is magáévá tette és az erkélyről proklamálta a 12 pontot.

Az eső folyvást szakadt.

De a tömeg esernyősen fölment Buda várába, kiszabadította Táncsicsot és diadallal hozta át Pestre.

Katonaság, valami őrző, egyszer vonult ki a nyilvános utcából, föl a Váci utcának, és ekkor észrevehető todulás támadt a Városház téra sarkán. De még csak egy gyereket se nyomtak agyon.

Legkisebb baj se történt. Az egészet elnevezők tréfásan paraplé-forradalomnak, és nagy volt az öröm, hogy „vér” nélkül ment végbe.

Nem gondolok, hogy később olyan nagy lesz a puffanása.

Jegyzetek

¹honorácior – nem nemesi származású, magasan képzett értelmiségi 1848 előtt

²a „nemzethez” – Vajda János versének címe helyesen: A nemzethez. (Pesti Divatlap, 1847. szeptember 30. A gazdag szó helyett ott pazar olvasható!)

³Vahot Imre (1820-1879) – ügyvéd, író, szerkesztő; 1844 és 1848 között a Pesti Divatlap szerkesztője, itt jelennek meg Vajda János első versei.

⁴Török János (1809-1874) – közgazdász, publicista, a Magyar Gazda szerkesztője, Széchenyi István személyes híve, később némely kéziratának kiadója.

⁵Angol Királyné – vendéglő és vendégfogadó a Nagyhíd utca (ma: Deák Ferenc utca) Dunaparti sarkán.

⁶principális – hivatali főnök, előjáró, felettes. (lat.)

⁷jux (juksz) – csíny, móka, tréfa. (ném.)

⁸desperátus – kétségbeesett, elkeseredett (lat.)

⁹Lamoricière (1806-1865) – francia tábornok, 1848-ban a nemzetőrség parancsnoka volt.

¹⁰a közvélemény asztala – Petőfiék asztaltársasága a Pilvaxban.

¹¹Fillinger – ismert nevén: Pilvax

¹²Komló – népszerű művészvendéglő a mai Városház utcában.

¹³Oroszhegyi Józsa (1822-1870) – író, orvostanhallgató; a szabadságharc idején híres gerillavezér. Várfogságot szenvedett, később orvosi gyakorlatot folytatott.

¹⁴Magos Ernő (?-1855) – ügyvéd, műfordító; 1848-ban lefordította Robespierre három beszédét. 1852-ben részt vett Erdélyben a Makk-féle szervezkedésben, elfogták, várfogságra ítélték. Börtönben halt meg.

¹⁵Gál Ernő – feltételezhetően joghallgató.

¹⁶Sebő Antal (1829-?) – egy a márciusi ifjak közül; júliusban beállt egy pesti önkéntes csapatba, s a szerb harctéren harcolt.

¹⁷haranguíroz – szónokol. (rég.)

¹⁸Sükei Károly (1824-1854) – író, költő, kritikus; az Életképek kritikusa 1847-ben, amikor a lap szerkesztője Jókai Mór.

¹⁹Orvos-egyetem – az egyetem épülete a mai Kossuth Lajos utca és Semmelweis utca sarkán állott.

²⁰Egyetem tér – ma is Egyetem tér.

²¹Vidacs János (1826-1873) – bölcsészhallgató; fegyveresen részt vett a szabadságharcban. Világos után menekülés közben elfogták, halálra ítélték, de kegyelmet kapott, néhány év után kiszabadult. 1862-ben országgyűlési képviselőnek választották.

²²Hatvani utca – ma: Kossuth Lajos utca.

²³Kammon kávéház – a mai Szép utca és Kossuth Lajos utca sarkán jelenleg is meglévő ház földszintjén volt Landerer és Heckenast nyomdája, majd ennek helyén nyílt meg 1852-ben a Kammon kávéház, Vajda János kedvenc tartózkodási helye.

²⁴Városház tere – a régi városháza előtti tér, a mai Bölcsészkar épülete egy részének helyén, a Százéves étteremmel szemben.

Amerikai gyermeksebész professzor Pécsett, az „Angyalok városából”

Immár huszonhatedszer kezdem megközelítőleg hasonló mondattal előzetes tájékoztató meghívómat az idei Pilaszanovich Imre emlékelőadásra. A pécsi (és a magyar) gyermeksebészet szakmai megalapítója emlékének megőrzésére létrehozott, évenkénti emlékülésen az ünnepi előadást a világ vezető, felkért gyermeksebészei tartják. Az előadók nem csak Európából és az USA-ból, hanem Új-Delhiből, Melbournból, Tokióból, Fokvárosból, Kanadából, Egyiptomból érkeztek.

Az elmúlt 15 évben az emlékülést orvoskarunk hétfői szaksztyűléseinek keretében tartjuk.

Az már hagyomány, hogy az emlékelőadást tartó ülés keretében egy igen neves magyar szaktekintély is szerepel. Ennek témája kapcsolatban van a gyermekek gyógyításával.

A Gyermekklinika gyermeksebészei tisztelettel meghívják Önt és Munkatársait a 27. Pilaszanovich Imre Emlékelőadásra.

Pintér András dr.

Prof. Henri Ford

Meghívó

XXVII. Imre Pilaszanovich Imre Emlékelőadás

2017. április 3. (hétfő) – 16:00 óra

Prof. Henri FORD, gyermeksebész professzor, University of Southern California, Children's Hospital, Los Angeles, USA: „From Rubble to Conjoint Twins Separation: Evolution of a Trauma / Critical Care Health System in Post-earthquake Haiti”

Prof. DÓCZI Tamás, idegsebész professzor: „Idegsebészet: a képkalkotás forradalmának nyertese”.

Prof. Dóczy Tamás

TAVASZODIK!

APTE Botanikus Kertjében a tavasz előjeleként kibújt a téltemető. Ez a kis sárga virágú, gallérral rendelkező apró gumós virág a talaj melegedésével szinte a semmiből tűnik elő, s pár nap alatt csodálatos szőnyeget varázsol a kertbe. Virágzása – időjárástól függően – februárban, márciusban jellemző. Védett növény. Kertünkben a komposztal anyyira elterjedt, hogy már közel 300 m²-en megtalálható. Aki jó időben bejárja a parkot, több helyen is megcsodálhatja e növényt.

Az üvegházakban több érdekesség virágzik. Többek között az akáciák és különböző orchideák, mint pl. a csónakorchidea több változata, az illatos virágú Dendrobium, a kékeslila virágú Vanda. Nyiladoznak már a fehér virágú kamélicserjék, a különleges virágú papagájvirág, az illatos mediterrán jázmin és sok más ritkaság.

A park hétfőtől péntekig világosan, az üvegházak pedig hétfőtől csütörtökig 7-15 óráig, pénteken 7-13 óráig látogathatók. Előzetes egyeztetéssel ettől eltérő időpontban is tudunk látogatókat fogadni.

Helschtáb Klára

További információk:

botanikuskert.pte.hu

facebook:

Pécsi Tudományegyetem Botanikus Kertje

Meghívó Nemzetközi Illóolaj Konferenciára – 2017, Pécs

2017. szeptember 10-13. között Pécsen először kerül megrendezésre a Nemzetközi Illóolaj Konferencia (International Symposium on Essential Oils, ISEO 2017). Az idei lesz a 48-ik szimpózium, a szervezésben a PTE, GYTK Farmakognóziái Intézetének munkatársai vesznek részt.

További információk az alábbi honlapon találhatóak: <http://iseo2017.hu/>

Minden érdeklődő kollégát szeretettel várunk.

Akadémiai Ifjúsági Díjban részesült Orsi Gergely

Orsi Gergely, az MTA-PTE Klinikai Idegtudományi Képző Kutatócsoport tudományos munkatársa funkcionális MRI segítségével végzett fájdalomkutatásáért vehette át az elismerést az MTA Székházában.

„Büszkék vagyunk önökre – mondta a díjazottakat köszöntve Török Ádám, az MTA főttkára. – Az érdeklődés, a kíváncsiság vezesse önöket továbbra is tudományos pályájukon, és remélem, hogy ha 15-20 év múlva találkozunk, a többségük már az MTA doktora lesz.”

Elismerésnek és bátorításnak nevezte az Akadémiai Ifjúsági Díjak átadását Lovász László, az MTA elnöke. Arra kérte a nyertes pályamunkák készítőit, hogy tudásukat osszák majd meg a következő kutatói generáció képviselőivel is, egyúttal reményét fejezte ki, hogy évtizedek múlva elégedetten tekinthetnek majd vissza tudományos pályájukra.

A Magyar Tudományos Akadémia kutatóközpontjaiban és kutatócsoportjaiban dolgozó fiatal tudósok elismerését összesen tizenhétven kapták meg az idén. Az Akadémiai Ifjúsági Díjat a Magyar Tudományos Akadémia főttkára alapította 1972-ben az akadémiai tudományos kutatóhelyen dolgozó, 30 év alatti fiatal kutatók szakmai munkájának ösztönzésére és a kiemelkedő tudományos eredmények elismerésére. Az Akadémiai Ifjúsági Díj célja elsősorban a pályamunkájuk és intézeti igazgatójuk minősítése alapján arra érdemes fiatal kutatók minél nagyobb számban való elismerése, tudományos munkájuk ösztönzése, támogatása. 1983-tól a pályázók korhatára 35 évre emelkedett, és az egyéni teljesítmény mellett a csoportmunka is elismerési lehetőséget kapott. A pályaműveket az MTA Titkárság illetékes tudományterületi fősztálya szakértők bevonásával rangsorolja. Ennek alapján az Akadémia főttkára dönt a díjak odaítéléséről. *(A képen a díjazottak és a díjátadók)*

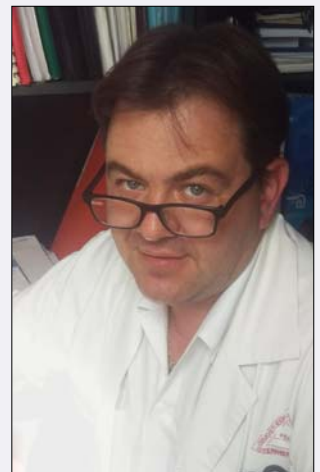

Gyermekurologia: új diszciplína hazánkban is?

Dr. Vajda Péter, egyetemi docens, ez év januárjában sikeres szóbeli európai gyermekurologiai vizsgát tett. Mivel Vajda doktor korábban már a vizsga írásbeli részét teljesítette, így európai gyermekurologus szakképesítést szerzett (FEAPU: Fellow of European Academy of Paediatric Urology).

A Belgiumban tett sikeres szakvizsga értékét emeli, hogy a kétnapos írásbeli és szóbeli vizsgáztatást egymástól függetlenül 5, kéttagú vizsgabizottság végezte. A mai napig három magyar kolléga tette le sikeresen az európai gyermekurologiai szakvizsgát, közülük ketten tartósan külföldön dolgoznak (Manchester és Stockholm). A gyermekurologia hazánkban nem önálló diszciplína, hanem a gyermeksebészet és az urológia közös „határterülete”, döntően azonban a gyermeksebészek gyakorolják. A nyugat-európai országokban azonban már önálló diszciplínaként kezelik és az elmúlt évtizedekben jelentősen megerősödött.

Az ultrahangvizsgálatok igen széles körű elterjedésével az urogenitális anomáliákat ma már igen korán, gyakran a méhen belül felismerik, és még tünetmentes állapotban történhetnek a szűkebb beavatkozások. Így a gyermekurologia lassan átalakul újszülött- és csecsemőurologiává. Vajda doktor sikeres vizsgájához gratulálunk!

*Dr. Pintér András, professzor emeritus
PTE, KK, Gyermekklinika, Manuális Tanszék*

A VISSZATÉRÉS ALAPÍTVÁNY JÓTÉKONYSÁGI RENDEZVÉNYE A GYERMEKEKÉRT!

2017. ÁPRILIS 2. 16:00 óra
PTE DR. ROMHÁNYI GYÖRGY AULA
7624. Pécs, Szigeti út 12.

Szeretettel várunk mindenkit, aki szimpatizál a gyermekgyógyászattal és szívesen hallgatja a zenei irodalom kiválóságait, Bachtól Beatlesig!

BELÉPŐDÍJ: 1.000 Ft
Támogatói jegyek: 5.000 és 8.000 Ft

(támogatói jegyet vásárlók között a rendezvényen Fortuna asszony egy meglepetést sorsol ki)

*Jegyek elővételben a PTE Gyermekklinika Sebészeti osztályán
és a Káplán Tenisz Parkban (7632. Pécs, Eszék u.2.)
és a helyszínen vásárolhatók.*

A Visszatérés Alapítvány a rendezvény bevételét speciális, gyermekkorban használható, laparoscopos eszközökre kívánja fordítani, javítva ezáltal a műtéti ellátás minőségét a Pécsi Gyermekklinikán!

**AZ EST FOLYAMÁN A KÖVETKEZŐ MŰVÉSZEK
SEGÍTIK FELLÉPÉSÜKKEL AZ ALAPÍTVÁNYT:**

iDanceStudio tanulói
Györi Kornél és zenekara
Szécsi Máté
Vermes Tímea
Nagy Nóra
Pécs Városi Mazsorett együttes
TAKE A PILL (PTE, Gyermekklinika)
Doktorokk alias The Bladers' (PTE, Gyermekklinika)

A rendezvény támogatója Prof. Miseta Attila, az orvoskar dékánja.
Hivatalos szponzor: MKB

KAPCSOLAT:

Dr. Vajda Péter és Káplán János
72-535-900 37925 mellék
vajda.peter@pte.hu

United European Medical Specialities (UEMS): Brüsszel és Magyarország (Brüsszel, 2017. január 20.)

A hektikusan alakuló, kül- és belpolitikai változásoknak, érdekeknek kitett európai uniós események közepette Brüsszelben a béke szigetének számít a House Europea, ahol az Egyesült Európai Orvosi Szakágak (United European Medical Specialities: UEMS) testülete székel. A UEMS Mellkassebészeti Tagozata (Section of Thoracic Surgery) hosszú küzdelem után vált alárendelt divízióból önálló, független testületté, mely egyebek között a sebészettel (Section of Surgery) is egyenrangú. Minden év januárjában gyűlik össze az egyes országok képviselőiből álló grémium, melynek harmadik éve van magyar vezetőségi tagja, személyemben. A fő kérdés mindig az curriculumok harmonizációja (még mindig építés alatt), és a tagországok kölcsönösen elfogadandó szakvizsgáinak kérdése. Bizonyos szakágak (pl. szemészet, urológia, aneszteziológia és intenzív terápia) már közelebb vannak az európai harmonizációhoz: remélhetően pár éven belül a mellkassebészet is eljut ide. Nálunk ez hazai, miniszteriális szintű döntést igényelne – ám a központi figyelmet ennél fontosabb ügyekben sem sikerül maradéktalanul elnyerni. Most az európai társaság (ESTS) idei, innsbrucki konferenciájára marad a következő vita, az európai szakvizsga helye pedig újra Brüsszel lesz. Megegyeztünk a vizsgázatók személyéről és az irányelvekről. A magyar mellkassebészeti szakvizsga egyébként ma már formájában is teljesen konform az európaival – aminek záloga, hogy Furák József tanár úrral (SZTE) mindkét vizsgabizottság tagjai vagyunk.

Szakmapolitikai döntések is születtek, hiszen a Sebészeti Szekció részéről igényként merült fel, hogy a gyomor-nyelőcsősebészet illetve a transzplantációs területünket átfedő moduljait az általános mellkassebészet is akkreditálja. A kérdést hosszú vita után nyitva hagytuk – nem kevésé azért, mert a kölcsönös részvizsgák meginduló sora végtelenített folyamatot szülne: mindenki a szomszéd

szakágból harapna ki egy kis darabkát. Ugyanezt a kérdést a hazai hivatalosság a licencvizsgákkal gondolta megoldani, mely szerencsésen nélkülözi mind a jogi, mind pedig a szakmai kompetenciabeli következményeket. Bemutatták a Network of Accredited Skill Centers in Europe (NASCE) programját, mely a graduális oktatásban kétségkívül nagyon fontos és a jövő egyik fő vonulata. Másrészt – és ez elsősorban Közép-Európát érinti – ismét olyan árversenybe kényszerülünk bele, amiből csak vesztesen tudunk kikerülni. Aki nek ez kétségtelen haszon, azok az akkreditorok. Nagy és megválaszolatlan kérdés, hogy ki akkreditálja az akkreditálókat. (Aki olvasnak Rejtő Jenőt, Fülöp Jimi óta tudják, ahhoz, hogy nyerjél, benne kell lenni a döntőbizottságban.) A szakorvosképzés változatlanul őrzi „inas” jellegét – és a legolcsóbb és egyben legjobb hatásfokú szimulációs labor a kórterem és a műtő. Ahogy az oktatás industrializációja kitermelte a sem nem kutató, sem nem oktató, azonban mindent intéző háttérszervezetek exponenciálisan növekményét, a felsőoktatás maga is attraktív területté vált – s ez korántsem hungarikum. Megegyeztünk abban is, hogy az európai tudógyógyászokkal közös szakorvosképzési programunk, a Hermes task force munkája is további fejlesztésre szorul. Változatlanul tisztázatlan a viszony a UEMS Cardiothoracic Surgery Section-jával: a szívsebészek sem velünk, sem nélkülünk nem tudnak zöldágra vergődni: ráadásul az invazív kardiológia révén folyamatos a térvesztésük, akár csak az érsebészeté, a radiológia révén.

Egyetlen biztos jó hírt hallottunk: a BREXIT nem befolyásolja a UEMS munkáját, tevékenységi körét. Az Egyesült Királyság továbbra is rászorul a kontinens orvosaira, nőveire: az elemi érdek pedig felülírja a politikusi fogadkozásokat.

Prof. Molnár F. Tamás

Fül-orr-gégészeti szeminárium Salzburgban

Február 12. és 18. között az Osztrák-Amerikai Alapítvány által szervezett, egyhetes fül-orr-gégészeti szemináriumon vehettem részt Salzburgban. A New York-i Presbiteriánus Kórház világszerte ismert előadói mellett neves, osztrák professzorok által tartott előadásokat hallhattunk az alvásfüggő légzésvizsgálatok legújabb kezelési megoldásaitól a forrongó onkológiai témakörökön át a koponya-alapi sebészetig. A naprakész előadások mellett készségfejlesztő, endoszkópos gyakorlatokkal, kultúr- és közösségi programokkal, a résztvevők esetbemutatóival tették interaktívvá a kurzust. A szervezők által legjobbnak ítélt öt esetbemutatót – köztük az enyémet „A sziklacsontot roncsoló ritka tumor” című előadást – az alapítvány online könyvtárába feltöltve teszik elérhetővé a résztvevők számára.

Az alapítvány jóvoltából 1993 óta számtalan szakterületről több ezer közép- és kelet-európai, közép-ázsiai és dél-amerikai orvos vehetett részt ingyenes szakmai programokon. Így minden rezidens és fiatal szakorvos számára csak ajánlani tudom a szemináriumokat, ösztöndíjakat. (Bővebb információ:

www.omihungary.info)

Dr. Nepp Nelli

Kötelező szintentartó továbbképzés gyakorló gyógyszerészek számára a PTE Gyógyszerésztudományi Kar szervezésében

Veszprém, 2017. március 3-5.

Egy pontszerző továbbképzés mindig nagy érdeklődésre tarthat számot a résztvevők körében. Ha pedig a továbbképzés nem csupán a megszerezhető pontok miatt népszerű, hanem az ott hallott/kapott információk gyakorlati használhatósága okán is, akkor a képzés szervezői joggal érezhetik, hogy hasznosat alkottak.

A fentiekhez hasonló pozitív visszajelzést kapnak már évek óta a PTE, Gyógyszerésztudományi Kar munkatársai, akik már hagyományosnak mondható továbbképzéseinek újabb állomásként Veszprémben március 3-5 között tartottak továbbképző konferenciát gyakorló gyógyszerészek és gyógyszerellátásban dolgozó szakemberek számára.

A klasszikus továbbképzési témák bármennyire fontosak is, önmagukban képtelenek megfelelni a XXI. század kihívásainak, amelyek a gyógyszerellátásban is egyre inkább megtalálhatók: információs technológiák, gyógyszerrendelés interneten, gyógyszerészi gondozás.

Az információs technológiák (az internet szerepe, nagy mennyiségű adat biztonságos elemzése) előretörése önmagában is átalakítja a gazdasági viszonyokat, sőt a társadalmi-szo-

ciális kapcsolatrendszereket is. Belátható, hogy ezen változásoktól a gyógyszerellátás sem lehet izolált, ennek hatása alól nem vonhatja ki magát. Megfelelő ismeretek nélkül az új eljárások nem használhatók, emiatt tűzték ki célként a szervezők többek között a fenti információs technológiai kihívások megismertetését.

Időről időre előtérbe kerül az eredeti és a generikus gyógyszer kérdése, mint napjaink talán legtöbb vitát kiváltó (és tévhiteltől övezett) problémaköre. A továbbképzés hasznosítható ismereteket nyújtott a gyógyszerellátás más területein dolgozó szakemberek számára is.

A márciusi veszprémi rendezvény után a továbbképzés Pécssett is megrendezésre kerül 3 hónapon át (március 11-től május 13-ig, havonta egy-egy szombati képzési nap), hogy minél több kolléga juthasson gyakorlatban is használható új ismeretekhez.

A pécsi továbbképzés után kapott visszajelzések alapján döntenek a szervezők a továbbképzések folytatásáról.

Dr. Molnár Béla

Kongresszusi beszámoló

Nemzetközi Ajak- és Szájpadhasadék ill. kapcsolódó fejlődési rendellenességeivel, komplex kezelésével foglalkozó világkongresszust (International Cleft Congress) négyévente rendezik. Idén február 8-11. között, Indiában, Chennaiban volt a nagyszabású kongresszus. Ennek során 4 napon keresztül az ajak- és szájpadhasadékok komplex kezelésének minden aspektusát tárgyalták, beleértve a sebészeti, fogszabályozási, fül-orr-gégészeti, logopédiai, demográfiai adatokat is.

75 ország képviseltette magát több mint 2000 résztvevővel ezen a nagyszabású kongresszuson. Négy napon keresztül reggel 7-től délután 5-ig folytak az események. A párhuzamos szekciók miatt még a sebészeti előadások egy részét sem lehetett meghallgatni, szelektálni kellett az érdekesebbnél érdekesebb esetbemutatókat, klinikai összefoglalókat között.

Részletes beszámolókat tartottak a föld különböző régióiban zajló önkéntes kezelési projektekről is (Operation Smile, Smile Train, Transformin Faces, stb.). Ezen missziók során a fejlettebb országok szakemberei utaznak az elmaradottabb régiókba és nagyszámú műtétet végezve próbálják csökkenteni a lemaradást és biztosítani olyan páciensek ellátását is, akik egyébként ehhez nem jutnának hozzá.

Jelen sorok írója meghívottként részt vett az International Cleft Confederation vezetőségi ülésén (Executive Board Meeting) Közép-Kelet-Európát képviselve.

Egy prezentáció hangzott el Magyarországról: Attila M. Vástyán, József Barabás, Tamás Vízkelety, Gusztáv Klenk, Krisztián Nagy: Surgical treatment of Tessier 30 facial cleft. When, what and how to operate?

Dr. Vástyán Attila

Országos Érszűkület Nap – 2017

Idén már negyedik alkalommal rendezi meg a Magyar Angiológiai és Érsebészeti Társaság a magyarországi Érszűkület Napot az európai „PAD and Vascular European Days” kezdeményezés részeként.

Ebben az évben a Magyar Diabetes Társaság is csatlakozik az eseményhez. A két társaság együttműködésének fő oka, hogy az alsó végtagi verőérszűkület és a cukorbetegség együttese rendkívüli mértékben fokozza az alsó végtagi fekélyképződés valamint az esetleges végtagvesztés, az amputáció veszélyét.

A szervezők 2017. március 16-án 11 és 17 óra között, 6 helyszínen, köztük Pécsen is (pontos helyszín: PTE – Janus Pannonius Klinikai Tömb, 7624 Pécs, Ifjúság út 13.), egész napos orvosi tanácsadással, tájékoztató kiadványokkal, rizikófelmérő tesztekkel, és a betegség megállapítására szolgáló boka/kar-indexméréssel valamint pulzus önvizsgálat-oktatással várják majd az érdeklődőket. Idén külön figyelem irányul a cukorbetegekre, akik diabétesz-tanácsadáson is részt vehetnek az eseményen.

Miként használhatóak az egészségügyi mobilalkalmazások a hamis gyógyszerek felismerésére?

Az internetes gyógyszerárak és hamis gyógyszerek megjelenésével a klasszikus és biztonságos gyógyszerellátási láncon kívüli forgalmazás veszélyeinek vizsgálata aktuális kérdéssé vált az egészségügyben. A gyógyszerminőség vizsgálata során jelenleg alkalmazott analitikai módszerek igen nagy szaktudás-, költség- és időigényes műveletek, így széleskörű felhasználásuk számtalan okból korlátozott.

A kutatócsoportunk célja, hogy azonosítsuk, vannak-e olyan mobilalkalmazások, amelyek alkalmasak lehetnek gyógyszerkészítmények képfelismerésére azonosítására. Jelenleg az Európai Unió területén nincs olyan elérhető alkalmazás, amely az elsődleges vagy másodlagos csomagolás, vonalkód és gyógyszermegjelenés (lenyomat, szín, méret, alak és struktúra) alapján képes lenne felismerni a vizsgálandó gyógyszerkészítményt. Az azonosított és tesztelt alkalmazások, miután összességében nem feleltek meg az általunk támasztott mindhárom követelménynek, az előnyös és hátrányos tulajdonságaikat megismerve saját gyógyszerfelismerő alkalmazás kidolgozását tartottuk szükségesnek.

Célunk, hogy a beteg illetve online fogyasztó/felhasználó a saját környezetében, önállóan a saját gyógyszereit tudja vizsgálni. A Budapesti Műszaki Egyetem kutatócsoportjával együttműködve 2017 tavaszán kezdetét veszi a saját fejlesztésű mobilalkalmazásunk kifejlesztése és mielőbbi tesztelése. Fejlesztésünk középpontjában a beteg védelme áll. Éppen ezért, olyan széleskörű adatbázissal rendelkező alkalmazás kidolgozása a célunk, amely egyszerű, gazdaságos és felhasználóbarát. Ugyanakkor alkalmas arra, hogy a legális és az illegális internetes gyógyszerkereskedelmet végző honlapokat megkülönbözteti, valamint a szilárd gyógyszerkészítmények képfeldolgozás segítségével történő felismerést lehetővé teszi. A hosszú távon kifejlesztetni kívánt webes és okostelefonalapú szoftver URL- és képadatbázis struktúrájának kialakítását követően kerül majd sor az adatbázis folyamatos feltöltésére és karbantartására.

Vajda Péter, Fittler András
Gyógyszerészeti Intézet és Klinikai Központi Gyógyszertár

Laterális agyalapi sebészeti workshop Mumbaiban

2017. február 23. és február 26. között az indiai Mumbaiban (Bombay) volt szerencsém részt venni a laterális agyalapi (skull base) sebészet témakörében megrendezett workshopon. Az elmúlt három év során klinikánkon komoly erőfeszítéseket tettünk e szakterület alapműtéteinek meghonosítására. Ennek eredményeképpen ez a profil egyre inkább fejlődőképesnek mutatkozik. Az idegsebész kollégákkal kooperálva már képesek vagyunk megoldani a sziklacsont csúcsában elhelyezkedő daganatok, ciszták eltávolítását, a nervus facialis érintő tumorok kezelése is megoldott, a tympanojugularis és tympanomastoidealis paragangliomák műtétei is felkerültek a sebészi palettánkra. A roncscsontok ma már rutinszerű kezelése szubtotális petrozetomiával és a modern implantológiai módszerek kombinálásával kitűnő életminőséget biztosíthatunk a betegeknek. A sziklacsont daganatainak korábban elképzelhetetlen műtéti megoldásait is bevezettük sebészi repertoárunkba. Az indiai workshop kitűnő alkalmat biztosított arra, hogy kadáver-disszekciók során elmélyíthessük az anatómiai ismereteinket, s hogy konzultálhassunk nehéz eseteinkről. A vendéglátó Narayan Jayashankr professzor pedig elfogadta meghívásunkat, hogy Pécsen egy elkövetkező Munkácsy utcai estén a hazai szakmai közvélemény számára közös workshopot szervezzünk ebben a témakörben.

Gerlinger Imre
Fül-orr-gégészeti és Fej-nyaksebészeti Klinika

Pécsi kutatás hozhat új szemléletmódot az agyrázódást szenvedett betegek kezelésében

Tóth Arnold, a pécsi Radiológiai Klinika rezidense és csapata elsők között mutatta ki, hogy az enyhe agyrázódás szervi sérüléseket is okozhat.

Az alvászavar, szorongás, memóriazavar és akár még az állandósult fejfájás háttérében is állhat könnyű koponyasérülés. Ennek szervi elváltozásait mutatta ki a pécsi Tóth Arnold, aki ilyen betegeket vizsgált a modern képalkotás, egész pontosan MRI segítségével. „Ez a felfedezés szemléletváltást hozhat az agyrázódás megítélésében. Korábban ezt banális dolognak tartották az orvosok, de egyre több megfigyelés támasztja alá, hogy az esetek egy részében hosszú távú panaszokra, tünetekre lehet számítani” – mondta Tóth Arnold.

A fiatal agykutató hozzátette: „most ezeknek a tüneteknek a szervi háttérét találták meg, az agy fehérállományából mutatták ki, hogy ott van eltérés”. Hagyományos képalkotókkal, azaz CT-vel ezeket az eltéréseket nem lehet kimutatni, így eddig jobb híján arra kérték a betegeket, hogy pihenjenek addig, amíg a fájdalmaik elmúlnak.

Legtöbbször akkor jelentkeztek újra a betegek, amikor már romlott az állapotuk. Ezzel a felfedezéssel a pécsi orvosoknak az a céljuk, hogy ki tudják emelni azokat, akiknél hosszú távú szövődeményektől lehet tartani, hogy számukra időben megfelelő rehabilitációs programot tudjanak kidolgozni.

Tóth Arnold ezért a kutatásáért Junior Prima díjban részesült.

Thiel-eljárással fixált tetem az Anatómiai Intézetben

Intézetünk mindig a lehető legnagyobb mértékben támogatta az oktatás területén végrehajtott innovációt. Ezen céljaink megvalósítása érdekében folyamatosan együtt dolgozunk a MediSkillsLab (Szimulációs Oktatási Központ) munkatársaival. Az együttműködés keretében intézetünkbe érkezett egy különleges módon fixált tetem (Thiel-eljárás). A módszer kiküszöböli a formalinnal való fixálás negatív tulajdonságait (rigid ízületek, a szövetek száraz, kemény tapintata, nyálkahártyát irritáló vegyszerek stb.). A Thiel-eljárással tartósított tetemek végtagjai rendkívül jól mozgathatók, szöveteik nagymértékben emlékeztetnek az élő szövetekre. Emiatt kiválóan alkalmasak klinikai eljárások (légútbiztosítás, műtéti eljárások, invazív belgyógyászati eljárások stb.) gyakorlására.

Az elmúlt hetekben számos klinika szakemberei látogattak el az Anatómiai Intézetbe, hogy megtekintsék a Thiel-fixált tetemet. Mindannyian egyetértettek abban, hogy ez a módszer kiválóan alkalmas lehet a posztgraduális oktatásban különböző klinikai beavatkozások gyakorlására. A közeljövőben a SkillsLab-bel együttműködésben törekedni fogunk arra, hogy a Thiel-féle fixálási technológia meghonosításával erre lehetőséget teremtsünk.

Dr. Farkas József

Az ÁOK dolgozóinak sportprogramajánlata – 2017. tavasz

A PTE, ÁOK, Testnevelés- és Mozgásközpont ebben a félévben is meghirdeti a hétféle, szabadidős sportprogramajánlatait a munkatársak és családtagjai számára.

Az alább felsorolt programokra a részletes kiírások után lehet jelentkezni. A szabadtéri programok esetén az időpontok csak tájékoztató jellegűek, mert az időjárás függvényében még változhatnak.

Programajánlat

1. Jóga

Helyszín: Jógakuckó Pécs, Nagy Flórián u. 19.

Időpont: 2017. március 4.

2. Családi kalandparkprogram (betelt)

Helyszín: Mecsextrém park, Árpád tető

Időpont: 2017. április 1.

3. Táltosfutás

Hely: Pogány – Zsályaliget

Időpont: 2017. április 22.

4. Vitorlázó repülés

Helyszín: Pogányi reptér

Időpont: 2017. április 29.

5. Természetjárás

Helyszín: Mecsek. **Időpont:** 2017. május 13.

6. Víziportok

Helyszín: Orfű

Időpont: 2017. május 21.

7. Wakeboard

Helyszín: Tüskésrét

Időpont: 2017. május 27.

8. Fallabdabajnokság és játék

Helyszín: Sörház

Időpont: 2017. június 10.

9. Vízitábor

Helyszín: Fadd-Dombori

Időpont: 2017. július 1-8.

A részletes kiírások két héttel az esemény előtt jelennek meg. A betelt programok kivételével jelentkezési sorrendben tudjuk a létszámot feltölteni. A betelt program létszáma, már a korábban meghirdetett alkalmakkor megtelt.

*A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk Urológia (1903-1914)**

A *Budapesti Orvosi Ujság (BOU)* 1903-ban indított mellékletei közül ezúttal az utolsót, az Urológiát mutatjuk be.

A mellékletek közül ebben a folyóiratban található a legtöbb – 145 darab – eredeti közlemény. Harmincegy egészségügyi intézmény – köztük Budapest szinte valamennyi kórháza – 81 szakembere publikált benne. A legtöbb közlemény Feleki Hugótól és Remete Ernőtől származik. Előbbi a tükrözésekkel és a gonorrhoeával kapcsolatosan, utóbbi pedig a kőképződésekről írta a legtöbb cikket. Közös közleményük 1908-ban jelent meg „A cystofotografálásról” címmel.

Az Urológia rovatai: Eredeti közlemények, Rövid közlések a gyakorlatból, Külföldi irodalom, Szemle szaklapokból, Szakirodalom, Tudományos Társulatok, Könyvismertetés, Therapiai közlések, Különfélék, Hírek.

A folyóirat szerkesztője mindvégig Feleki (születési neve Füchl) – 1911. 2. számtól Feleky – Hugó (1861-1932) egyetemi magántanár volt. Feleky a budapesti Poliklinika urológiai osztályát vezette. Huszonhárom közleménye jelent meg a szaklapban. A Pesti Napló 1925. szeptember 25-i számában orvosdoktorrá avatásának negyvenedik évfordulója alkalmából fényképes köszöntővel emlékezett róla. Az 1932 augusztusában bekövetkezett haláláról valamennyi korabeli napilapban található hír. Az Est szerint, kora legkitűnőbb magyar urológusorvos volt, aki meghonosította Magyarországon a modern urológiai módszereket. Műtéti eljárásait, az általa fejlesztett műszereket az egész világon használták. A venereás népbetegségek felszámolásáért 1893-ban Török Lajos (1863-1945) és Temesváry Rezső (1864-1944) közreműködésével szervezte meg a Teleia Egyesületet. Ez utóbbiért nemesi címet (magyarfeleki előnévvel) nyert el és kinevezték az Országos Közegészségügyi Tanács tagjává. Elnökölt a Magyar Urológiai Társaságban, valamint több nemzetközi orvosi konferencián is. Két német és egy francia orvostudományi folyóirat szerkesztő bizottságának is tagja volt. Az 1. világháború ideje alatt – a Vöröskereszt vezetőjeként – 1600 sebesült ellátását és gyógyítását vezette. Negyven éven keresztül volt a Poliklinikán főorvos és harmincnégy évig egyetemi magántanár. Fia, Feleky Pál (1894-1932) – a magyarországi házassági tanácsadó megszervezője – apja 1932 augusztusában bekövetkezett halála után ágyának esett, és három hónap múlva meghalt.

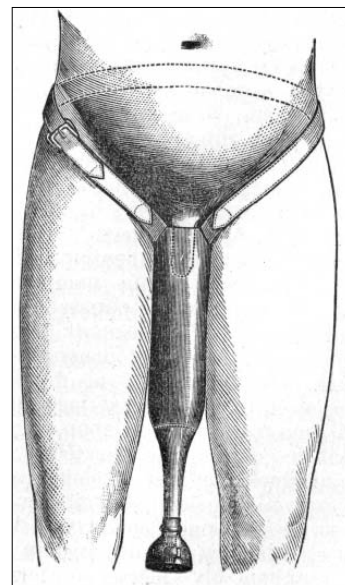
1904-től a folyóirat rendszeresen közli Remete Jenő tárcáit. (Remete Jenő életrajzáról nem sikerült sok mindent kideríteni. 1903-ban a Poliklinikán Feleki Hugó osztályán dolgozhatott, majd a Székesfővárosi Erzsébet Szegényház rendelőorvosa lett. 1910-1914 között, mint székesfővárosi rendelőorvos találkozhatunk a nevével.) Az első tárcáját a hólyagtükrözés 25 éves jubileuma alkalmából közli a 2. számban: „a sötét, mint a hólyag belseje” szállóige Maximilian Carl-Friedrich Nitze (1848-1906) német urológus cytoskopja révén 1879-ben egy csapásra érvényét veszítette. A következő számban a gonorrhoea-ra és kezelésének fontosságára hívta fel a figyelmet. A kérdés fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az Urológiában közölt 145 eredeti cikk 13 százaléka a gonorrhoeával foglalkozik. Nem véletlen, hogy Feleki Hugó a nemi betegségek felszámolásáért végzett erőfeszítése miatt 1910-ben nemesi címet kapott. A nemi betegségekre vonatkozó pontos statisztikai adatokat ebből az időszakból még nem ismerünk, de nagyon sok olyan közlemény jelent meg, amelyben pontos adatok is találhatóak. A Fővárosi Közlöny 1917. évi februári száma például közölte „A díjtalan bőr- és nemibeteg-rendelők 1916. évi beszámolója ügyében a tanácsi X. (közegészségi) ügyosztály által 1917. évi február 13-án megtartott értekezlet” jegyzőkönyvét. Ebben található Feleky hozzászólása: „A Teleia olyan látogatott, hogy nagy nehezen tudják a főorvosok a rendeltetést ellátni. A jelentésbe a valóságnál kisebb szám került, mert csak a bujakórosokat vették számba, holott három főorvos látja el külön a blenorreások rendelését. A háborús behívások megzavarták a munkát, de békeidőben hetenkint háromszor rendszerint nyolc rendelőorvos alig győzte a munkát. Ez idő szerint öten rendelnek, a jövő héttől ismét hatan. Az utolsó évi jelentésben 5683 venereás beteg szerepel 50.610 rendelésben. A működés az irányban állandóan fejlődésben van, s a munkaerő és a helyiség ma már alig elegendő. A katonaságról áll a tisztí főorvos jelentése, hogy eleinte több volt a katona beteg, kétszerannyi mint a civil, ez a szám az utóbbi időben megcsappant, s mintegy 10%-a a látogatóknak.”

Hermann Béla műtőorvos az 1905. évfolyam 2. számában ír az útmutatásai alapján gyártott „vizelet-recipiensről”. Az általa készített eszköz előnyei:

1. „Igen olcsó, mi a gyakori váltást teszi lehetővé.
2. Könnyen és alaposan desinficiálható és desodorálható.
3. Oly kicsi, hogy észrevétlenül viselhető.
4. Csekély súlyú.
5. Könnyen gyorsan feltehető.”

Ebből a cikkből választottuk a mellékelt illusztrációt!

* A cikkben néhány esetben az eredeti folyóiratban közölt helyesírást használtuk!

Dr. Gracza Tünde

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Kardiológiai és Angiológiai Tanszék

■ Január 28-án, Debrecenben rendezték meg a XIV. Regionális Hipertónia Napot, melyen *dr. Tóth Kálmán professzor* „A kardiovaszkuláris prevenció aktuális kérdései” címmel felkért plenáris előadást tartott.

■ Klinikánkon február 22-én *dr. Tótsimon Kinga* sikeresen megvédte „Hemorheological investigations in carotid artery stenosis and in critically ill patients” című PhD-értekezését.

Az Érsebészeti Klinikáról

■ *Dr. Benkő László* az Érsebészeti Klinika adjunktusa a Kutatói-oktatói-klinikai pályázat keretén belül 2017. január 9-20-ig kéthetes tanulmányúton vett részt a hamburgi Universitäre Herzzentrum Hamburg Klinik für Gefäßmedizin Gefäßchirurgie – Endovaskuläre Therapie – Angiologie osztályán S. Debus professzor irányítása alatt.

A Sebészeti Klinikáról

■ Február 10-11. között *dr. Kalmár Nagy Károly* és *dr. Papp András* szavazati joggal vett részt a „The First European Guidelines Meeting on Laparoscopic Liver Surgery” ülésén az Egyesült Királyságban, Southamptonban.

■ Kossuth Zsuzsa születésének 200. évfordulója alkalmából a MESZK Baranya Megyei Területi Szervezete a Magyar Ápolók Napján Szakmai Díjban részesítette munkája elismeréseképpen *Tóth Marianna* ápoláshozjáró igazgatóhelyettesét.

A Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kara,
az MTA Pécsi Akadémiai Bizottság Orvosi Tudományok Szakbizottság
Gyógyszerészeti Munkabizottsága
és a Cholnoky László Szakkollégium
tisztelttel meghívja Önt és munkatársait a 2016/2017. tanév
tavaszi szemeszterének tudományos üléseire.

Program

2017. február 23.

Dr. Kása Péter (Evonik GmbH, Szeged): Hatóanyagleadás módosításának lehetőségei.

Dr. Hegyi Péter (PTE ÁOK Transzlációs Medicina Intézet): Transzlációs Medicina: Múlt, Jelen és Jövő.

2017. március 2.

Péterné dr. Horváth Veronika (OGYÉI): Gyógyszerész-szakmai és módszertani kérdések az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézetben.

Dr. Birinyi Péter (Mikszáth Gyógyszertár, Budapest): Hiánypótló magisztrális gyógyszerek a betegellátásban.

2017. március 9.

Dr. Sente Lajos (Cyclolab Kft.): A ciklodextrinek terápiás jelentősége: segédanyagok és hatóanyagok.

Dr. Domány György (Richter Gedeon Nyrt.): Hatásmechanizmus alapú gyógyszerkutatás, a Cariprazine felfedezése.

2017. március 16.

Dr. Pongrácz Judit (PTE GyTK Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék): Drog transzport – megértésének nehézségei és direkt klinikai konzekvenciái.

Dr. Hankó Zoltán (Magyar Gyógyszerész Kamara): Új kihívások a lezárt rendszerváltás után.

2017. március 23.

Dr. Ságiné dr. Polics Éva (Szilvás Gyógyszertár, Komló): Várandós- és szoptatós kismamák a gyógyszerkutatásban –

gyógyszerészi intervenció lehetőségei, szempontjai.

Dr. Blazics Gyula (Pannonpharma Gyógyszergyár): Gyógyszeripari minőségbiztosítás – mint multidiszciplináris tudomány.

2017. március 30.

Szabóné dr. Schirm Szilvia (PTE Klinikai Központi Gyógyszertár): Az onkológiai betegek táplálásterápiája.

Dr. Merczel Sára (Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház): Citosztatikus keverékinfúziók gyártásának gyakorlati vonatkozásai a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórházban.

2017. április 6.

Dr. Huber Imre (PTE GyTK Gyógyszerészi Kémiai Intézet): Antiproliferatív hatású szintetikus kurkuminoidok vizsgálata: szerkezet/hatás összefüggések, DNS kötődés, membrántranszport.

Antal Bernadett (TDK-hallgató, PTE GyTK Gyógyszerészi Biológiai Tanszék): A fraktalkin (CX3CL1) – fraktalkin receptor (CX3CR1) kapcsolódás hatása a vasanyagcserére neuronális ko-kultúrákban.

A program változtatásának jogát fenntartjuk!

Dr. Horváth Györgyi titkár *Prof. Molnár Péter elnök*
Dr. Pál Szilárd titkár

Helyszín: PTE Gyógyszerésztudományi Kar épülete,
II. emelet 8-as számú előadóterem, Pécs, Rókus u. 2.
A Fórum minden alkalommal 17 órakor kezdődik

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
Általános Orvostudományi Kar

Időpont:
2017. március 18. (szombat) 9:30 – 13:00

Helyszín:
PTE ÁOK Aula (Pécs, Szigeti út 12.)

Parkolás: a PTE ÁOK parkolójában
ingyenesen

Busz: 2, 2/A, 25, 26, 29, 55
Egyetemváros megálló

Teddy Maci Kórház Családi Nap

Írók, költők betegségről, orvoslásról, halálról

Petőfi Sándor

EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET...

Egy gondolat bánnt engemet:
 Ágyban, párnák közt halni meg!
 Lassan hervadni el, mint a virág,
 Amelyen titkos féreg foga rág;
 Elfogyni lassan, mint a gyertyaszál,
 Mely elhagyott, üres szobában áll.
 Ne ily halált adj, istenem,
 Ne ily halált adj énnekem!
 Legyek fa, melyen villám fut keresztül,
 Vagy melyet szélvész csavar ki tövestül;
 Legyek kőszirt, mit a hegyről a völgybe
 Eget-földet rázó mennydörgés dönt le... –
 Ha majd minden rabszolga-nép
 Jármát megunva síkra lép
 Pirosló arccal és piros zászlókkal
 És a zászlókon eme szent jelszóval:
 "Világszabadság!"
 S ezt elharsogják,
 Elharsogják kelettől nyugatig,
 S a zsarnokság velök megütközik:
 Ott essem el én,
 A harc mezején,
 Ott folyjon az ifjui vér ki szivembül,
 S ha ajkam örömteli végszava zendül,
 Hadd nyelje el azt az acéli zörej,
 A trombita hangja, az ágyudőrej,
 S holttestemen át
 Fújó paripák
 Száguldjanak a kivivott diadalra,
 S ott hagyjanak engemet összetiporva. –
 Ott szedjék össze elszórt csontomat,
 Ha jön majd a nagy temetési nap,
 Hol ünnepélyes, lassu gyász-zenével
 És fátyolos zászlók kíséretével
 A hősokeket egy közös sírnak adják,
 Kik érted haltak, szent világszabadság!

(Pest, 1846. december.)

Petőfi Sándor

SZEPTEMBER VÉGÉN

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
 Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
 De látod amottan a téli világot?
 Már hó takará el a bérci tetőt.
 Még ifju szivemben a lángsugarú nyár
 S még benne virít az egész kikelet,
 De íme sötét hajam őszbe vegyül már,
 A tél dere már megüté fejemet.
 Elhull a virág, eliramlik az élet...
 Úlj, hitvesem, úlj az ölembe ide!
 Ki most fejedet kebelemre tevéd le,
 Holnap nem omolsz-e sirom fölibe?
 Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre
 Könnyezve borítasz-e szemfődelet?
 S rábírhatsz-e majdan egy ifju szerelme,
 Hogy elhagyod érte az én nevemet?

Ha eldobod egykor az özvegyi fátyolt,
 Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
 Én feljövök érte a síri világból
 Az éj közepén, s oda leviszem azt,
 Letörlni véle könyűimet érted,
 Ki könnyeden elfeledéd hivedet,
 S e szív sebeit bekötözni, ki téged
 Még akkor is, ott is, örökre szeret!

(Koltó, 1847. szeptember.)

Csáth Géza

TALÁLKOZTAM ANYÁMMAL

Anyám meghalt, amikor én születtem. Orvosságbúzzel volt tele a szoba, és sok helyen friss vér gőzölgött. Lábujjhegyen járkáltak, és suttogtak.

Még a hajnal messze volt. Nagyon messze volt. És anyácskám hiába várta a hajnalt vágyón, kínban lehelő imával. Mire én az elsőt lélegzettem, ő meghalt. Nehezet, nagyot sóhajtott, mert szerette az apámat, és húsz éves volt csak.

És én elfelejtettem őt. Nem kérdezősködtem róla soha. Nem éreztem, hogy kellett lenni anyámnak, s hogy ő, aki miattam fiatalon a sírba feküdt le, s ott porlad – én vagyok.

Sok idő elmúlt így.

Azóta találkoztam a lányokkal. Illatos hajjukkal végigtörölték sápadt, égő arcomat. Puha, lusta rózsakarjukkal átölelték sovány és csontos derekam. Elkényszeredett, gúnyos ajkaimat lecsókolták pompás, halálos izgalmú csókokkal. És én még akkor sem gondoltam anyámra, aki egyszer egy orvosságbúzzós, véres szobában nehéz, nagy sóhajtással meghalt.

De múlt éjjel a fejembe jött. – Honnan? Most már tudom, hogy találkoznom kellett vele.

Egy asszonytól jöttem haza késő éjjel. Kábult, mámoros fáradtsággal aludtam el. Kis idő múlva már láttam ot messziről. Szembejött. Üde volt, fiatal, mintha a gyermekágyból kelt volna ki.

Bújtam előle. De meglátott, és belém mélyesztette sötétkék szemeit. A vidám melankólia, mely sápadt, finom kis arcából felém áradt, arra készítetett, hogy odasiessék hozzá, és megöleljem, és megcsókoljam. Olyan szép volt és fiatal. A kezét (ezen csodálkozom) nem engedte megcsókolni.

Régi divatú, nagy szalmakalap és tiszta kartonruha volt rajta. Ezt a ruhát láttam a nagymama szekrényében; kopottan és pecsétesen. A pecsétek a nagymama könnyeitől vannak, melyeket anyám ócska ruhájába kora, szeles, őszi estéken belesírt.

Megfogtuk egymás kezét. Éreztük a kapcsot, mely közöttünk egyszer megszakadt azon a véres, orvosságzagú hajnalon – és lassan előreindultunk.

Május volt körülöttünk. Hárfaszó és fuvolaének csengett messzire a mezők fölött. Gyöngyvirágok daloltak nekünk ifjú illatokat.

Egyszerre megálltunk a zöld mező és kék ég boldogságában. És amint egymásra néztünk, a szemeinkből sűrűn patakzottak le a könnycseppek. Ajkaink eközben mosolyogtak.

Ó, milyen szép, fiatal volt az anyám. Én gyorsan összeszedtem a mező összes gyöngyvirágait, és rászórtam. Elborítottam vele ifjú, lányos emléit, melyekkel engemet sohasem szoptatott. Ő pedig néma nevetéssel nézett engem, míg csak el nem fogytak a gyöngyvirágok.

Azután folytattuk az utunkat a mezőben a kék erdő felé. Lassan, kézen fogva mentünk. És a levegőbe merengve, boldogan éreztük egymást.

Jaj, egyszerre a kék erdőnél voltunk.

A hegedű- és a hárfaszó már csak messziről, elhalóan csengett. És mind a ketten elszomorodtunk. Egymást átölelve révedeztünk a néma, harmatos mezőn, és néztük az alkonyóra ködeit, melyek a lábunk körül imbolyogtak.

Az erdő szélén válnunk kellett. Búcsúzóul meg akartam ölelni utoljára szép, halott anyácskámat. Rám nézett, mintha megbántottam volna, az után megsimogatta az arcomat, hogy megbocsát.

Azután gyenge, könnyű léptekkel sietett az erdőbe. Az esti szél durván le akarta tépni a kalapját, de ő kecsesen megfogta. Majd megállt, és búcsút intett felém. Sokáig mozdulatlanul nézett vissza, s végre, mint egy fehér árnyék, egyszerre elsietett.

Sokáig álltam ott a kék erdő szélén, és néztem utána csendes, imádó bánattal.

Azóta naponként gondolok rá. És elhagytam miatta a fekete hajjú asszonyokat és az édes hangú lányokat, hogy vele álmodjak – anyácskámmal, húszéves anyámmal, aki meghalt egy sötét hajnalon. Meghalt nagy, nehéz sóhajtással.

Kosztolányi Dezső

EZERKILENC SZÁZHARMINCHÁROM

(szemelvények)

Szememre vetik, – mondotta Esti Kornél – hogy történeteimet többnyire a fiatalágomból hozom (...)

Nekem az élet mindörökké a gyermekségem s a fiatalágom egy része, amikor vidéken tanultam s a csodálatos, tündöklő pesti körutakon csavarogtam (...) Bizonyos idő múltán fogékonyságunk, befogadóképességünk csökken. Akárki tapasztalhatta ezt, aki már elmult harminc éves. A tavasz, vagy a tél lassanként naptári adattá zsugorodik. Mindig kevesebbet veszünk észre belőlük... Most már hiába látnám egy amerikai felhőkarcoló égését. Számomra a tűzvész annak az alföldi putrinak az égése, melyet mint gyermek figyeltem meg, öntudatlanul. Ha le kellene írnom az amerikai felhőkarcolónak az égését, bizonyára ebből a jelentéktelen élményemből lopkodnék szikrát és színt. Így vagyok az emberekkel is. Új ismerőseim talán tartalmasabbak, mint a régiek, de azért a régiek maradnak az igaziak. Ők jelképezik nekem az embert, amint a régi tárgyak jelképezik nekem a világot.

(...) Nem én fordulok el a jelentől. A jelen fordul el tőlem. Meresztgethetem rá a szemem, nem látok benne semmit, csak tényeket és idegeneket. Az élményeket nem lehet hajszoalni. A buzgalom semmit sem ér. A fény nem kívülről jön, hanem belülről.

Azért nem állítom, hogy ezután már szemmi meglepetés se vár rám. Néha még akad egy esemény, egy arc, mely sokáig foglalkoztat. Igaz ugyan, ha a végükre járnék, legtöbbször kideríthetném, hogy csak azért ragadtak meg annyira, mert véletlenül össze voltak hangolva egy emlékemmel s együtt zengtek vele. Ilyesmihez most már szerencse is kell.

(...) Szinte tegnap történt, most, a legjelenebb jelenben, fiatal barátommal Jancsi Jánossal.

(...) Tehát Jancsi, vagy János - amint parancsoljátok – huszonkilenc éves és költő. Rövid életének hosszú éveit azzal töltötte el, hogy várakozott. (...) Végül rendszerint a Szíriusz zátonyán feneklett meg, ahol barátai tanyáztak, a háborúutáni nemzedék tagjai, akik feleslegessé vált életükkel fizetnek hadisarcot azért a véres dáridóért, melyet annakidején tudtuk és beleegyezésük nélkül rendezett egy másik korosztály. A számlát – végzetes tévedésből – nekik nyújtották át.

Ezek a fiatal emberek nem csalódtak. Csalódni csak az tud, aki valaha hitt. Nekik erre nem engedtek időt. Első elemis korukban az utcasárban heverő újságokból betűzgették ki, hogy az emberek puskatussal verik egymást agyon s a betegek rágyújtják a kórházat. Őnekik nem volt miből kiábrándulniok. Sohasem érezték azt, amit mi, hogy a felnőttek okosabbak, vagy becsületesebbek. Ők a világtörténelmet s a belőle levonandó tanulságot a hírlapok vastag címbetűiből tanulták meg. Még pedig alaposan. Nem is felejtették el soha. Így, ha most összejönnek, csak üldögélnek. Nem panaszkodnak ezek, nem gúnyolódnak, nem lázonganak. Ehhez is elfogultság kell, hit és erő. Csak egymásra néznek, bólintanak egyet és már mindent tudnak.

(...) Mi a korunk sivár eseménytelenségében felnagyítottuk a kis eseményeket, hogy meg ne semmisüljenek. Ők, szegények, a nagy eseményeket voltak kénytelenek lekicsinyíteni, ugyanebből a célból. Mi folyton cigarettáztunk, rontottuk magunkat, szép és rút szerelmek lázában éltünk. Ők nem dohányoznak, tornáznak, korán megnősülnek. Mi naponta ötször-hatszor meg akartunk halni. Ők inkább élni szeretnének, ha lehetne.

(...) Mit csinálnak a munkanélküli írók? Hát azt, amit a többiek. A munkanélküli asztalosok kényszerű tétlenségük első korszakában bizonyára mindent összeenyveznek, megszegecselnek házuk táján, kijavítják a sánta asztalokat, a bicegő székeket, sőt talán bölcs előrelátásból kiszabják, elkészítik a maguk és családtagjaik koporsóját is. A munkanélküli bűvészek azon igyekeznek, hogy varázsvesszőjükkel eltüntessék sötét gondolataikat és pénzt teremtsenek elő a semmiből. A munkanélküli tanítók – legalább én úgy képzelem - tulajdon gyermekeiket szedik ráncba s kutyájukat fogják betűvetésre. Egy darabig még ki-ki a maga mesterségét folytatja. A munkanélküli írók is. Kitartóságuk folytán a régi végsebességgel haladnak. Mozognak bennük a szavak, melyek egyébként nagy alkotásokat szolgálhattak volna, túlbujáznak az érzésen, a gondolaton s egy központi irányító és fékező erő híján kitörnek szokott pályájukból, föllázadnak, követelik a maguk jogát. (...) Jancsin is ezt tapasztaltam. Egyre kevesebbet írt. Utóbb már csak a költeményeinek címét, vagy rímeit írta meg, mint a legszükségesebbet, megmentve belőlük a forma mozgatóerejét, a lényegét. A többit elvetélte. Így jött létre a földrengésről szóló, kifejező, de bőbeszédűnek éppen nem nevezhető verse, melyben a földet tartó titánról csak ezt a megállapítást teszi:

Atlasz:

Hanyatlasz.

s így jött létre az ehhez hasonló *Tout comprendre c'est tout pardonner* című verse is, melyben egy bódítókkal élő szerencsétlen barátját igyekezett igazolni, vagy mentegetni a következőképpen:

Ne ámulj e kokainistán,

*Gondolkozz az okain is tán –
s megérted.*

Ezek az alkotások, melyektől én nem tudnám teljesen megtagadni az érdekesség varázsát, művészetének már ferdülését és csenevészedsését mutatják s azt bizonyítják, hova juthatnak a legnagyobb istenáldotta tehetségek, ha képességüknek nem adnak kellő teret.

De ők valamennyien ilyenek voltak, paragon hevertek, ugaroltak, a végtelenségig. Mit tehettek? Hát játszottak. Játszottak velük a szavak, ennél fogva ők maguk is játszottak. Vagy minthogy az író munkája a velejében játék, „dolgoztak”. Játszottak és dolgoztak, hiábavaló mesterségük hiábavaló eszközeivel. Játszottak a magánhangzókkal és a mássalhangzókkal, folyékonyan beszéltek csupán e-vel, amikor is a katonaság egyszerűen „*fegyverekkel felszerelt emberek fegyvelmezett serege*” volt. Játszottak barkohbát, a tőkély elképzeltetlen fokára emelve ezt az elmemozdító tornát s a fogalmak körét szűkítve, a felelgető igen-jeiből és nem-jeiből a legrövidebb idő alatt kitaláltak minden lehető és lehetetlen dolgot, például Poincaré legelső öngyújtójának tűzkövét, vagy magának Oedipusnak jól megtermett, izmos Oedipus-komplexumát. Játszottak „keretes mondatokat”, a magyar szövegbe művészi módon beleszőve, beleötvözve, belemunkálva a legképtelenebb idegen neveket. Rabindranath Tagore, vagy gróf Oxenstierna Axel nevét. Játszottak a tulajdonnevek kezdőbetűivel is. Kapásból fújtak minden *Ű*-vel, vagy *W*-vel kezdődő költőt, tudóst, bölcselőt s legalább ilyenkor és ilyen módon láthatták hasznát széleskörű műveltségüknek, a facér írók világirodalmi tájékozottságuknak, a facér nyelvészek évekig tartó fáradságos búvárkodásuknak, a facér gépészmérnökök, a facér csecsemőorvosok természettudományos iskolázottságuknak és több egyetemüknek, mert miután vagy egy félóráig sorolgatták fel a különféle jelesek s már mindenki elcsigázódott és kudarcot vallott, valaki az utolsó pillanatban homlokára ütött, kiejtette egy alig ismert lengyel biológus nevét, mely szintén *Ű*-vel, vagy *W*-vel kezdődik s ezzel megnyerte a játszmát, a díjat, mindnyájunk elismerését és bámulatát. Játszottak pedig főképp magukkal a szavakkal, a nyelv e rejtélyes parányaival, a nyelv e felbonthatatlannak vélt elemeivel, állandóan hevítették és fűtötték őket görebjeikben, mint a középkori aranycsinálók s munka közben diadalmasan fedezték fel, hogy a *rőt rezeda* visszafelé olvasva: *a dezertőr*; vagy az *ingovány* visszafelé olvasva: *nyávogni*, a kiválóbbak pedig közülük nemsokára hosszú verseket és elbeszéléseket tudtak írni, melyek előről hátrafelé olvasva, majdnem olyan értelmeseek, mint hátulról előre olvasva. Így kattoztak-zakatoltak szegények, anyag és tárgy nélkül, üresen, mint a malmok, melyek a levegőt, a semmit őrlik.

Elég az hozzá, múltkor estefelé, hét óraker én is közöttük üldögélek a Szíriusz hosszú márvány asztalánál s pocsolok ebben a lanyha semmiben. Bejön Jancsi. Köszönés nélkül letelepszik az asztalhoz, felkönyököl. Egy szót se szól, hallgat.

Kissé sápadtnak látszik. De az ő arcszíne, tudjátok, mindig fakó, mint a deszka, a sok régiebb és újabb koplalása miatt. Mintha izgatt volna egy kicsit. Ezt észreveszik a többiek is. Valami rendkívüli történet vele. Ennek valami baja van. Kérdezzetik, hogy mi a baja? Ő csak vonogtatja a vállát.

Ugyan mi baja lehet? Baj az, hogy a világra születtünk és élünk. Baj az is, hogy elmegyünk innen és meghalunk. Baj, hogy egészségesek vagyunk, ennél fogva ennünk kell. Baj az, hogy betegek vagyunk, ennél fogva nem tudunk enni. Így is, úgy is sok baj van a földön. Na, annyi baj legyen.

– Mégis, mi bajod? Na, mondd már. Mi lelt téged?...

– Talán elvesztetted az állásod? Fizetése képtelen lettél? Teljesen tönkrementél?

Az efféle gúnyorkák és humorkák már régóta nem hatnak itten. Se a tréfacsinalók nem mulatnak rajta, se a megtréfáltak.

Odasiet hozzája Lalojka, a pincér. Udvariasan, bizalmasan hozzáhajol:

– A szokott nagyobbarányú cehelés következik? – Jancsi bólint.

Lalojka két pohár vízzel tér vissza s eléje teszi egy tálcán. Jancsi egymásután kiissza mind a kettőt. Ni, milyen szomjas.

Baltazar, Ullmann, Kellner tovább vallatja:

– Miért nem beszélsz, te majom?

Azért nem beszél, mert nem tartja érdemesnek. Úgyis hiába. Odaveti:

– Találjátok ki.

– Ez a dolog ma történt? – Igen. – Ma délelőtt? – Nem. – Ma délután? – Igen.

– Tegnap még nem is sejtetted? – Nem.

Így félvállról felelget. Kisebb gondja is nagyobb, mint hogy kitalálják.

Az asztal végén egy elhízott, fekete fiatalember mind a két tenyerével betapasztja fülét, s a *Daily Mail* keresztretjvényére mered. Minden áldott nap megfejtí az összes hazai és külföldi keresztretjvényeket. Már nyolc éve a görög és a latin nyelv okleveles tanára s nyolc éve nincs állása. Unalmában megtanult arabul, perzsául és törökül is. Dr. Scholz-nak hívják. Barátai az éles esze és pompás vitatkozásképesége miatt eleinte Szokratesz-nak is hívták. Később, amikor a lóversenyeken hajszolta a szerencsét s minden lóra feltett egy-egy pengőt, a szép görög nevét "Sokratesz"-re változtatták. Legutóbb pedig, mióta ruházatát feltűnően elhanyagolja s inget csak legritkább alkalmakkor vált, sem az egyik, sem a másik nevét nem használják, hanem "Piszokratesz"-nek nevezik, a háta mögött és szemben, az írók éppúgy, mint Lalojka s a többi pincér, amit ő egy bölcshöz illő megértéssel vesz tudomásul.

(...) Scholz mosolyog a műkedvelő, kontár játékon. Ő ebben igazán mester. Már tudja is, mi a feladat, kipuhatolni, mi történt Jancsival és mi az oka szomorúságának. Csupa szóanalomból átveszi a játszmat. Kérdéseit tudományos módszerrel szegzi Jancsi mellének, aki közönyösen válaszolgat.

– Tárgy? – Igen. – Csak? – Nem. – Fogalom is? – Nem.

Scholz elbiggyeszi száját, mert a feladatot, „elvont fogalom” nélkül magához méltatlannak tartja.

– Tárgy és személy együtt? – Igen. – Képzelt személy? – Nem. – Élő? – Erre nem felelhetek. – Nem él? Meghalt? – Erre sem felelhetek. – Hogyhogy? Se él, se hal? Talán élőhalott? – Nem.

– Ahá, már értem – mondja Scholz. – Te ebben a pillanatban nem tudod, hogy él-e az illető – teszi hozzá, de érzi, hogy valami nincs egészen rendben.

Életének nehéz és szép játszmaíra gondol. Arra gondol, hogy tavaly farsangkor megfejtette a színvakságot és azt a lyukat is, melyet egy szög üt a falba s arra gondol, hogy nemrég kitalálta Kund Abigél anyai öreganyját, szóval egy költött és nemlétező személy költött és nemlétező hozzátartozóját, akit a költő se tartott érdemesnek megálmódni s éppígy kitalálta azt a pusztán feltételezett elmeorvost, aki esetleg megállapította, vagy megállapíthatta volna ugyancsak Kund Abigél örültségét.

Zsebéből előkotorássza egyetlen érték tárgyát, egy lapos ezüstszelencét, melyben zöld gumicukrok vannak. Szokása szerint körülkínálja, de a társaság szokása szerint visszautasítja, mint mindent, amihez hozzáér. Csak ő vesz belőle egyet. Rágcsálja a zöld gumicukrot, fekete fogaival.

– Gyerünk – biztatja magát. – Tehát ez a személy olyan ember, mint én vagy te? Férfi? Nő? Húsz és harminc közt? A feleséged?

– Igen.

– Marika – szól maga elé Scholz eltűnődve, orra nyergén megigazítja a szemüvegét és Jancsira mered.

A többiek is rámerednek.

– Ez a tárgy – folytatja Scholz –, amelyikről itt szó van, a fejedhez repült? Összevesztetek?

– Nem – válaszol Jancsi keményen s ezzel a nemmel egyszerre eltíporja a nevetést, mely már sisteregni kezd körötte.

– Nem? – kérdezi Scholz és úgy érzi, hogy elveszti a fonalat. – Na jó. De ez a tárgy ugyebár mégis összefüggésben van a te mostani lelkiállapotoddal? – Igen.

– Ez a tárgy nagy? Ez a tárgy akkora, mint a fejem? Ez a tárgy akkora, mint az öklöm? – és mutatja szennyes öklét. – Ez a tárgy nálad van most? Ez a tárgy a feleségednél van most? Talán rajta van? A fején van? A fülén van? A kezén van? Mellette van a földön?

– Nem, nem, nem, nem, nem, nem.

Néhány perc múlva, amikor a játék már előre halad, Scholz felkiált:

– Tehát ez a tárgy a feleséged gyomrában van, vagy volt. Mindegy. Élelmiszer? Nem az? – mondja és leengedi felvont szemöldökét. – Szerves, szervetlen? Szervetlen ipari cikk, gyógyszer, de sem én, sem te nem vettük még be? Méreg? – kérdezi gyorsan.

– Igen – feleli Jancsi.

A társaság előrehajolva figyel, de minden nagyobb izgalom nélkül, mert az izgalom testvériesen megoszlik Jancsi között, aki úgy látszik, egy házassági tragédia hőse és Scholz között, aki ezt kitalálja.

– Méreg – ismétli Scholz – helyes, méreg. – Tekintettel, hogy szervetlen, talán szublimát?

– Igen.

Nem folytatom, barátaim. Csak annyit, hogy én már sok mindent mellre szívtam, de ilyent még soha. Scholz pár percnyi szóczata és közelharc után kivette belőle, hogy Marika, a felesége, a kedves és jó Marika, alig egy órával ezelőtt ismeretlen okból, de öngyilkossági szándékból szublimátkockát nyelt, a mentők a kórházba szállították és most ott van.

Isten úgyse, a hideg verejték gyöngyözött homlokomon. Ti természetesen arra gondoltatok volna, hogy az egész csak ugratás, éretlen tréfa, maszlag. Én azonban nem erre gondoltam. Ismerem azokat a fiúkat, akik 1933-ban élnek. Ezek nem színészkednek, mint mi, nem hazudnak soha, se maguknak, se másoknak. Mi regényesek voltunk. Ők tárgyilagosaak. Jancsi a barkohba legszigorúbb szabályai szerint tárgyilagosaan közölte a tényállást, ők pedig ezt éppily tárgyilagosaan fogadták. Egyikőjüknek se jutott eszébe, hogy egy pillanatra is kételkedjen benne. Nem is nagyon csodálkoztak rajta. Ezek semmin sem tudnak nagyon csodálkozni.

Hogy miért ment bele Jancsi ebbe a kétes izlésű játékba, tudja Isten. Talán fáradtságból, talán idegességéből. Ártani senkinek se ártott vele. Marikát ezalatt a kórházban szakszerűen kezelték, kimosták a gyomrát, hánytatták, tejet itattak vele és sok-sok liter vizet csorgattak át rajta. Jancsit elküldték onnan, hogy ne lábatlankodjék, csak egy óra múlva mehetett vissza. Ő tehát ebben a percben nem segíthetett rajta. Legalább magán akart segíteni. Valahogy agyon kellett ütnie az időt, amíg ismét nem láthatja.

Én nem ítélem el őt. Szerette ezt az asszonyt és most is szereti. Emlékszem, házassága első idejében állandóan zsebében tartott egy nagy darab pogácsát és boldogan mutogatta mindenkinek, hogy azt a felesége sütötte. Mit bizonyít ez? Nem azt, amint állítjátok, hogy a pogácsák ehetetlenek voltak, mert különben kidobta volna a zsebéből, nem tartotta volna magánál hónapokig, mint ereklyét. Szóval szereti a feleségét.

A barkohba után fölhajtott még két pohár vizet, aztán átrohant a kórházba. Csak órák múlva tért vissza, késő éjjel. Újságolta, hogy Marika túl van az életveszélyen, megmentették, jól érzi magát, az orvosok bizakodnak abban, hogy semmi utóbaja se lesz.

A Szíriuszban recsegni kezdtek az orosz zenészek, tudjátok, azok, akik még hadifogságukból rekedtek itthon. Egy darabig nemzeti viseletben játszottak orosz dalokat, aztán hogy elrongyolódott a rubacsckájuk, az orosz dalokat elfelejtették és most úgyszólván kizárólag magyar nótákat muzsikálnak, szláv véralkatuknak megfelelőleg, álmosan, vontatottan s többnyire hamisan is. Hát menekültünk.

Jancsit hazakísértem a Hungária-körútra. Ott lakik egy hónapos szobában. Leült a szűk dívánra, ahol máskor együtt szoktak aludni... Meg-megállt az ablak előtt. Kitekintett a körútra. Úgy tetszett, hogy valamit vár. Említettem nektek, hogy ez a fiú mindig várt valamit. Most éjszaka volt, felleges, sötét nyári éjszaka. Nyilván arra várt, hogy megvirradjon.

Pesti Hírlap Vasárnapja, 1933. szept. 10.

Budapest a világ második legjobb városa

Budapestet szavazták meg a világ második legjobb városának az elismert *Condé Nast Traveller* utazási magazin olvasói. Csak Firenze előzte meg a magyar fővárost a magazin 28. alkalommal megrendezett, éves olvasói szavazásán, amelyen 128 ezren adták le voksukat. Budapest olyan városokat előzött meg Európában, mint Róma vagy Párizs, és nem sokkal csúszott le az első helyről.

Fotó: Rodler Miklós

Dr. Kovács Magdolna

(1948-2017)

A PTE ÁOK Anatómiai Intézete mély megrendüléssel tudatja, hogy dr. Kovács Magdolna, egyetemi tanár életének 69. esztendejében elhunyt.

Kovács Magdolna professzor asszony 1973-ban szerzett általános orvosi diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 1976-ban klinikai laboratóriumi diagnosztika szakvizsgát tett. Kandidátusi értekezését 1995-ben védte meg, 1999-ben habilitált, majd 2004-ben megszerezte az MTA doktora címet. Kutatása elsősorban a neuroendokrinológia területére összpontosult, ennek fő témája a hypophyseotrop hormonokkal volt kapcsolatos, amit doktori értekezésének címe is tükröz: A luteinizáló hormon- és növekedési hormon-releasing hormon analógok kifejllesztése és hatásvizsgálata. Sok szabadalom közreműködője volt.

Részt vett olyan LHRH analógok kidolgozásában és első tesztelésében, mint a világszerte ismert, tumorterápiában és az in vitro fertilizáció kapcsán használt agonista Decapeptyl és antagonistá Cetrorelix.

Kovács Magdolna szakmai és tudományos munkája kiemelkedő volt, példaként szolgált az őt követő fiatal generációk számára. Kutatásai kapcsán szoros együttműködést alakított ki az MTA Peptidkémiai Munkacsoportjával, az Országos Onkológiai Intézet Biokémiai Osztályával és az SZTE Orvosi Vegytani Intézetével. A 80-as évek közepétől állt kapcsolatban a Nobel-díjas Andrew V. Schally-vel, egyetemünk honoris causa doktorával. Több hosszabb külföldi tanulmányutat tett laboratóriumában (Endocrine, Polypeptide and Cancer Institute, New Orleansban, majd Miami-ban). Számos kutatási pályázat vezetője volt. Több, mint 100 tudományos publikációja van rangos folyóiratokban, magas idézettséggel. Kovács Magdolna kimagasló kutatómunkájáért többek között a „Széchenyi Professzori Ösztöndíj”, „Széchenyi István Ösztöndíj”, „TEVA-Biogal Rt. Természettudományos Kutatási Díj”, „Holub József Kutatói Díj” és a PTE „Kiemelkedő Szellemi Alkotás Díja” kitüntetésekben részesült. Tagja volt több tudományos társaságnak, aktívan részt vett a Magyar Anatómus Társaság, Magyar Endokrinológus Társaság, International Society of Neuroendocrinology, International Society of Endocrinology és European Federation of Endocrine Societies munkájában. Törzstagja volt az Elméleti Orvostudományok Doktori Iskolának, PhD-kurzusokat vezetett, irányítása alatt két hallgató szerzett PhD-fokozatot.

Egyetemi közéleti tevékenysége során számos bizottságnak volt tagja: POTE Egyetemi Tanács, Tudományos Bizottság, Gazdasági Bizottság. Az Angol Program és a Habilitációs Bizottság titkára volt több éven keresztül.

Kovács Magdolna kiemelkedő oktató volt. Az Anatómia tantárgy felelőseként több, mint negyven évig oktatót magyar és angol nyelven. Oktatómunkájáért számos díjban részesült, a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett mellett munkáját a hallgatók négy alkalommal „Kiváló gyakorlatvezető” kitüntetéssel honorálták.

Kovács Magdolna éveken át csodálatra méltóan viselte a súlyos betegségével járó szenvedéseket anélkül, hogy környezetét ezzel bármilyen módon terhelte volna. Az élethez való pozitív hozzáállását jellemzi, hogy az utolsó napig dolgozott, oktatót, tudományos cikkeket, könyvfejezetet írt, és ami talán a legemberibb és legszeretetre méltóbb, hogy a sors rá szabott tragédiája ellenére mindig mosolygott...

Ez a mosoly nekünk nagyon fog hiányozni. Emléke örökre összefonódott intézetünkkel.

A PTE ÁOK Anatómiai Intézet minden dolgozója nevében,

dr. Reglődi Dóra
egyetemi tanár
intézetigazgató

dr. Horváth Judit
egyetemi docens
intézetigazgató-helyettes

Fotó: dr. Tóth Pál

SOMOGYI JÁNOS,

a Magatartástudományi Intézet volt munkatársának emlékére (1933 – 2017)

Somogyi Jánost 84 éves korában érte a halál, egy gazdag életút végén. Ez a gazdagság nem elsősorban az általa hátrahagyott művek bőségében jelenik meg, hanem tanítványai és munkatársai szívében. Aligha tudom szavakban kifejezni, mennyi mindent tanultam, tanultunk tőle. Fiatal tanársegédként lelkesen hallgattam magyarázatait, elbeszéléseit, sziporkázó érvelését. Ő volt és ő marad számomra a Filozófus, aki hihetetlenül művelt, szókimondó és bölcs egyszerre. Leginkább Szókratészhez hasonlítanám, aki nem hagyott hátra írott életművet, de tovább élt a tanítványai munkájában. János is fáradhatatlanul gazdagította szellemünket, élesítette elménket. Lehetetlen volt nem odafigyelni rá. Elképesztően gondosan és pontosan fogalmazott – ahogyan egyik kollégám akkoriban megjegyezte: minden mondatát azonnal le lehetne egy könyvbe írni, soha nem találunk hibát sem a logikában, sem a mondatszerkesztésben. Ezt a rétori pontosságot csak az a tartalmi gazdagság múlta felül, ahogyan egy-egy dolog mellett vagy ellen érvelt. Akkoriban elképzelhetetlennek tartott új ötletek, zseniális összefüggések, merész gondolatok sugároztak ezekből. Szájtátva hallgattuk és azt gondoltuk: „felnőttként” mi is ilyenek szeretnénk lenni.

A temetésen a ravatalra egy fényképet tettek ki gondos kezek. A kép őt ábrázolja a feleségével, nagyon fiatalon és nagyon boldogan. Keveset tudok a magánéletéről, János zárkózott ember volt. De azt tudom, hogy felesége korai, tragikus halála nagyon megviselte, többé már nem az az ember volt, akit korábban megismertem. Azt remélem, hogy kollégái szeretete és megbecsülése egy kicsit enyhítette a fájdalmát. És persze az igazi vigaszt lánya és családja jelentette, akikkel boldog és harmonikus kapcsolatban élt.

És most János egy másik világba érkezett. Abba, amelyet ez a fénykép mutat. Ahol most már zavartalan boldogságban él együtt imádott feleségével. Csak reménykedem, hogy ebben a világban ránk, hajdani munkatársaira is gondol, és mosolyog, ahogy mindig is szokott, visszafogottan, okosan. Nekünk pedig nincs más dolgunk, mint ápolni az ő örökségét, emlékezni a jó szívére, az okosságára, a megértő türelmére.

Isten veled, János, soha nem felejtünk el!

Pécs, 2017. november 24.

Dr. Bereczkei Tamás
egyetemi tanár

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a PTE KK
Reumatológiai és Immunológiai Klinika
informatikusa,
klinikaalapító munkatársunk

Kurilla Béla,

69 éves korában, 2017.01.31-én elhunyt.

Türelmét, szakértelmét hiányolni fogjuk.
Családja fájdalmában osztozunk.

Prof. Czirják László
klinikaigazgató

Ságiné Balaton Boglárka
ápolásszakmai igazgató-helyettes

